Ч. 84 (14.916). Львів, неділя 17. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 253-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічне . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Поширять комунікацію між Польщею та Литвою.

Як подає італійська преса, еспанська ка польсько-литовських конференцій у справі поширення поштової, телефонічної, телеграфічної та залізничої комунікації, так щоб вона стала доступна для всіх; порушать також справу сплаву дерева по Німані. Говорять також, що з огляду на оживлений рух мабуть прийдеться получити Польщу з Литвою новою залізничою лінією.

Катальонія відтята від решти черв. Еспанії.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЗДОБУЛИ 30 КІЛЬОМЕТРІВ СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКОГО ПОБЕРЕЖЖА.

Національні війська здобули Вінарос, Бенкарльо, Альканар і Уліядекону; вони опанували **30 кільометрів середземноморського побережжа.** Червоні в переляку відступають до Катальонії.

Щоб спинити національний наступ, зосереджено поважні червоні сили на відтинку Тортези, але національні війська можуть заатакувати їхнє ліве крило вздовж моря.

Минулої ночі в год. 1. ген. Франко заявив перед мікрофоном у Саляманці:

„Ми дійшли до Середземного Моря, відтинаючи Катальонію від Валенсії".

Серед національних військ ця вістка викликала великий ентузіязм. Також населення новоздобутих просторів радісно витає національні частини.

ЧЕРВОНА АРМІЯ НЕБОЄЗДАТНА.

Як подає італійська преса, еспанська червона армія має тепер 300.000 вояків, але лише на 50.000 з них, розкинених по довгому на 150 км. фронті, можна ще рахувати.

На вістку про те, що нац. війська дійшли до моря, населення більших міст, що є під владою червоного уряду, уладило вуличні демонстрації, домагаючися покінчення війни. Змобілізовані в Тарагоні вояки не хотіли відійти до Барсельони, бо дальша боротьба безвиглядна.

Президент Азаня виїхав з родиною до Гібральтару.

„БРИГАДА ПРИЯТЕЛІВ СССР" ЗЛОЖЕНА ЗІ ЗЛОЧИНЦІВ.

Барсельонський уряд формує добровольчі бригади, зложені зі злочинців, випущених на волю. Вони зовуться: Бригади приятелів СССР, приятелів Мексику, Стаханівців, Тельмана, Пасіонарії і т. п. Головні касарні в Барсельоні поназивали іменами Леніна, Маркса і Бухаріна.

Жидівська змова на Мадярщині.

У Мадярщині арештовано коло 100 осіб, які намагались зорганізувати бойкот проти держави у відповідь на протижидівський закон; вони закликували жидів бойкотувати нежидівські кавярні, ресторани, кіна й театри та нічого не купувати у християнських крамницях. Арештовані — здебільша купці й торговельні урядовці. 10-ох з них затримали в арештах, решту після пересслухання випустили на волю.

РЕВІЗІОНІСТИЧНА МАНІФЕСТАЦІЯ

24. ц. м. відбудеться в Будапешті велика маніфестація за ревізією тріянонського миру. Візьмуть у ній участь представники всіх організацій.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу

Чому відійшов воєвода Юзевський?

Львів, 16 квітня 1938.

Повторимо нашу примітку до вчорашньої вістки про відхід із Волині воєводи Юзевського: вважаємо це відкликання і пересенення по- тичною подією, яка вимагає окремих кільк- уваг. Не є це теж така проста справа, як її у- вляє собі „Слово Народове" і кожний пере- ний польський ендек, в якого організмі лежи- гін кожну справу примітивізувати та упрощу- ти згідно з німецькою пословицею: „бажання і батьком погляду". Уже вчора звернули ми у- гу „Слову Народовому", що колиб дійсно і Юзевський був таким палким українофілом, навіть покровителем „українського національ- му", що його буцім то „викликував з нічого", радости „всього польського громадянства" приводу його відходу відповідав би смут- всього громадянства українського: тимчас- того смутку нема ані сліду. Чим теж поясн- що в 1922 році бльок національних мен- („16-ка") здобув на Волині 100% посольськ- мандатів, коли п. Юзевського там ще не б- І хто з поляків чи з українців п. Петра Певного, що його п. Юзевськ- дійсно „видобув з нічого", — „україн- націоналістом"?! Ні, рішуче політики п. Юзе- ського на Волині не можна окреслити корот- і вигідною для ендеків фразою, що він „п- тримував українство та шкодив польськ- Минулорічний судовий процес між п- тижневиком „Волинь", що боронив станови- п. Юзевського, і тамошньою експозитурою ен- децької партії виказав пророчисто, які засл- ні заслуги поклав п. Юзевський саме для по- ського націоналізму, того націоналізму, ського націоналізму, того націоналізму, збільшування польського національного ст- посідання коштом автохтонного україн- населення та його надбань утотожнює з держ- ним інтересом: на тому процесі цифра- ми і фактами доказано, як на вівець

часів п. Юзевського українське зорганізоване культурне й господарське життя на Волині та як розрослось те саме життя — польське. Колиж ендеки всупереч отим фактам залишились при старому своєму підході до особи п. Юзевського та його політики, то це їх привична і прикметна риса: не перевірювати своїх поглядів навіть тоді, коли ввесь світ бачить і знає, що вони помилкові, і стояти на анахронічних позиціях думки.

П. Генрих Юзевський створив на Волині цілу політичну систему, яка переходить нині до історії під його іменем. Ця система полягала на тому, що він створював фікції, опирався на них і надзвичайно зручно ними орудував. Це не була фікція українства, як йому закидують його польські противники — це була фікція проурядового, йому, п. Юзевському, відданого та прихильного українського національного руху. Одночасно п. Юзевський ліквідував існуючі зорганізовані прояви українства, оперті на природних підставах, прийнятих від часів українського національного відродження і в Галичині і на Наддніпрянщині, куди перед ризьким миром зараховувались і волинські землі. Ще у Варшаві, як директор канцелярії у президії ради міністрів, п. Юзевський оснував „Українську Ниву", якої редактором став тодішній адміністратор російської „За Свободу", колишній співробітник київського „Відродження" П. Певний. Ставши волинським воєводою, п. Юзевський переніс той часопис до Луцька. Колиб ті величезні суми, які за ті всі роки пішли на „Українську Ниву", видавану на гарному сатинованому папері великого формату „Вядомосьці Літерацкіх", з розкішними клішами, пішли були на „Просвіту", на українську культуру на Волині, на оснування рільничої школи, на українську національну господарку, то польська держава дісталаб у руки могутній засіб приєднювати собі населення, свідоме того, що воно находить справді зрозуміння для своїх культурно-господарських інтересів. Замість такого природного шляху до мас, на якому він напевне найшов би спільну мову з представниками волинського громадянства, п. Юзевський вибрав шлях інший: він творив українську політичну верхівку, яку приєднював собі персональними концесіями. Застерігаємось виразно, що не кажемо цього під адресою всіх тих осіб, які найшлись у тому гурті, але це не перечить фактові, що це саме було суттю системи, що її створив п. Юзевський. Він творив „своїх" українців, будучи безоглядним супроти тих, що не хотіли стати „його". Ту саму методу він стосував супроти українських установ та організацій, включно з політичними партіями: розвязував „Просвіти" і творив „Рідні Хати", закривав кооперативи, основані раніш уже та приналежні до РСУК, і творив нову кооперативну мережу на новій схемі п. Й. Володимировського. Тільки з українськими школами нічого не вийшло, себто — як закрили їх, так і не відкрили потім ніодної української народньої школи (в офіціяльній статистиці довгий час фігурували мітичні 4 українські нар. школи, про які ніхто не знав, де вони). Ясна річ, що така метода не означала викреслювання з події самого українства, як такого: українство залишалось, але хемічно очищуване з питомого собі характеру окремої особовости, українство на Волині в концепції п. Юзевського було позбавлене характеру національно-політичного чинника. Зате тим яскравіше п. Юзевський підкреслював зовнішньо-декоративну сторінку тих українських установ та організацій і всього свого відношення до українства: завжди бував на всяких українських святах та імпрезах, по українськи промовляв (говорив прегарно українською мовою, виховавшись на Наддніпрянській Україні та будучи там за часів УНР навіть віцеміністром внутрішніх справ!), радо показувався в українськім товаристві.

Саме це і дратувало його польських земляків. Їхнє розуміння було правильне і льогічне: вони-ж знали, що за тією „Українською Нивою" нема українських мас, що т. зв. група „Української Ниви" — це штучно створена фікція, потрібна воєвідському адміністраторові для чисто політичної гри, — і вони обурювались, навіщо таке робити, чому не вдоволитись ліквідацією того українського, що було, не покликуючи на його місце нічого нового. Коли, мовляв, і воєвода не признає українського змісту, то навіщо творити форми, навіщо бавитись у декорації?! Знову-ж українське громадянство не могло помиритися з самою системою отого політичного регіоналізму, який ділить на кусні одну українську проблему та один український національний моноліт на суцільній ґеографічній території, по середині якої здвигається китайський мур. Не можна було погодитися з системою, яка у практиці виходила на наслідування заповіди „пусьць русіна на русіна", дарма, що авторами її були саме ті австрійські правителі, які посіяли в Галичині своїми методами таке зло, що від нього треба було Волинь відмежувати непролазним муром. Очевидно, що цей мур і та зовнішня волинська окремішність — це теж фікція. життя сильніше над неї і всупереч усім розпорядкам і заборонам та деяким ефектовним епізодам (як нпр. жалюгідна полеміка галицьких і волинських послів, членів того самого народу, на терені сойму, де всі неукраїнці мали видовище, гідне богів) — ріжниці між Волинню і Галичиною не поглиблювались, а вирівнювались, обидві частини народу щораз краще себе розуміли й розуміють.

Таким робом політика воєводи Юзевського змобілізувала проти нього і польське і українське громадянство. Чому-ж п. Юзевський аж так довго втримався на своєму місці? Саме тому. Воно може звучить парадоксально, але правдиво: у Варшаві ще нині можна стрінутись із думкою, що на національному відтинку державної політики „не можна задовольнити обох сторін", коли-ж обидві сторони невдоволені, то це ніби доказ, що політика йде „здоровою серединою", яка завжди не вдовольняє „екстремістів". Є теж нотарійною правдою, що при кожній загальній політичній „декомпозиції" найдовше втримується той, хто має власну концепцію, власну лінію і послідовно, не зважаючи на ніщо й нікого, її тримається. Так є на Шлеську з п. Гражинським, так само було на Волині з п. Юзевським.

Чому тепер п. Юзевський відійшов — то безпосередні причини стануть відомі мабуть щойно згодом. Але на тлі розвитку подій на Волині його відхід льогічний: польський націоналізм прийняв там уже такі яскраві форми, що в ніякому разі не може погодитися з офіціяльним зберіганням форм українства, хочби й найбільш фіктивних. З другого боку динаміка українського національного руху не може вже ніяк вміститися у тих зовнішніх декоративних формах.

Який курс настане тепер на Волині — не знаємо, але ми далекі від усяких надій на покращання відносин. Маємо враження, що державна національна політика довго ще йтиме манівцями фікцій, заки зуміє відріжнювати правду від фікції та заки у фікціях розчарується. Був час, коли політична система п. Юзевського творила немов „табу", якого не вільно було рухати. Сьогодні настав уже час, коли можна про неї свобідно казати і спокійно її аналізувати. Дай Боже, щоб із якимось практичним хісном. **ік.**

У найближчому тижні почнуться францусько-італійські переговори.

Як припускають у париських дипльоматичних колах, вже в найближчому часі почнуться в Римі франко-італійські переговори, які обіймуть усі питання, що торкаються обох держав, м. ін. справу Середземного Моря. Французький уряд поручить цю справу мабуть міністрові Пієтрі та заіменує його після того як переговори дадуть конкретні висліди, амбасадором у Римі.

МІНІСТР ГОР ЛЕТИТЬ НА МАЛЬТУ.

Британський міінстр війни Гор причалив у пятницю на летунському майдані в Неаполі; повитали його представники місцевої влади. В суботу вечором виїде мін. Гор до Катанії, відтіля на Мальту.

АНҐЛЬО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР УЖЕ ПІДПИСАНИЙ.

В пятницю в 18. годині підписано в Римі анґльо-італійський договір.

В імені Італії підписав договір міністр Чіяно, в імені Анґлії — амбасадор льорд Перт. Єгипетський посол у Римі також зложив свій підпис на тому документі, бо він згадує про сусідські взаємини між Італією та Єгиптом.

Анґльо-італійський договір увійде в життя щойно тоді, коли В. Британія визнає завоювання Абісинії та коли Італія відкличе свої війська з Еспанії. Обі сторони обіцюють пошанувати взаємні життєві інтереси на Середз. Морі, потверджують вільний переїзд Суезьким каналом підчас миру й війни; Італія складає заяву, що не має ніяких заборчих плянів щодо Еспанії, а зокрема щодо Балеарів і еспанських кольоній.

ДАФ КУПЕР У ПАРИЖІ.

Перший льорд британської адміралїції приїхав неофіційно до Парижа та перевів довшу розмову з французьким міністром маринарки Кампенші.

Розлом у французькій соц. партії.

У найближчому часі дійде до розлому у французькій соціялістичній партії на тлі непорозуміння між партійним проводом Марю Півером, лідером сильної партійної фракції, що їй закидують троцькізм.

Від деякого часу, зокрема підчас недавніх страйків Півер не шанував партійної дисципліни, тому провід партії розвязав партійну організацію на Париж, де Півер має поважну більшість. Прихильники Півера окупували партійний льокаль та погрожують, що не уступлять, доки партійний комітет не вирішить спору.

У Римі арештували чеського кат. журналіста.

Влада безпеки папської держави розіслала гончі листи за ватиканським кореспондентом католицьких „Лідових Вістей" Людвиком Рубінштайном. Він утік на італійську територію, де його арештувала італійська поліція.

НІМЕЦЬКІ УЧИТЕЛІ ПРИСТУПИЛИ ДО СУДЕТСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ ПАРТІЇ.

Німецькі учителі в Чехословаччині рішили на зборах у Ліберцях приступити до партії Генляйна.

Кооперація у 70-ліття „Просвіти“

Ревізійний Союз Українських Кооператив, Союз Кооперативних Союзів „Центросоюз“, Краєвий Союз Кредитовий „Центробанк“ Краєвий Союз Споживчий „Народня Торговля“ і Краєвий Молочарський Союз „Маслосоюз“ стверджують отсим, спираючись на одноглдній поставі цілого кооперативного світа, що в ювилейному році „Просвіти“ і вся кооперація відсвяткує цей ювилей своєї Матері з повним використанням моральних і матеріяльних та організаційних сил.

Поглиблення освітньо-виховної праці вважає кооперація за найбільш пекучу потребу сьогоднішнього часу, а закріплення співпраці тих двох напрямних нашого національно-суспільного життя твердим наказом для всіх українців, що зрозуміли обовязки, які накладає на них наше життя.

Рік ювилею „Просвіти“ мусить наші культурно-виховні задуми зреалізувати.

Львів, дня 14. квітня 1938. р.

Луцький О., Филипович І., Капуста М., Шепарович Ю., Творидло М., Мартюк І., д-р Левицький К., Кузик С., Павликовський Ю., Лазорко М., Палій А., Мудрик А.

Реймонт стане і нашим бардом.

РЕПОРТАЖ (III.)
З ЦИКЛЮ: „НАЗУСТРІЧ ВОЛИНСЬКІЙ ВЕСНІ.“

Красностав — Замостя, в початках квітня 1938.

„Поверховно змацювати дуже легко, допоможуть їм у тій праці, і за кілька років витлядатиме Холм, як повинен виглядати. Місто невелике і населення без голосу, тому й легко перехарактеризувати усе на „польський“ стиль.

„Дахи виселенять, а стіни скупають у такій „малині“, що будуть червоніти, як обдерані зі шкури; заборонять на вулицях говорити по польськи, знищать усе, що ще пригадує „гиладні зайди“, остинки костелів поперероблюють на церкви, видадуть трохи брошур з науковими доказами, що у Холмі не ступала ні одна польська нога, і вкінці самі повірять, що це місто було і є чисто московське. А коли трапляться ще й жидівські погроми і кілька грубих „недоїмок“ в казначействі, то і чим буде воно відрізнятися від Гомеля чи Бердичева? Хіба тільки станом посиленої охорони, введеної вже на постійно.

— Та що ж їм прийде з такої маскаради?

— Державі нічого, але тим, які це роблять — ордери, аванси і нагороди. З відданні буде враження якоїсь справжньої роботи, обсервування і творення. Адже ж тут іде тільки про будьякі осяги для відзначення і заслуг.

— Отже думаєте, що Холмщину відлучать?

— Я щодо того зовсім певний. За багато людей бачить у цьому свій власний інтерес. Треба здобути Холмщину і кинути її на поталу заводи голодному на жир її посади молохові. А що ж це заплатить український чи польський хлоп, що заплатить занепад культури цілого краю, що посплавуть нові моря сліз і нові кривди впадуть на мільйони, щож це все обходить усіх тих, для яких єдиний Бог — „чин“, а дійсне, сущне свято — коли 20-те місяця! Їм буде завжди добре, тепло і сито“.

(Владислав Ст. Реймонт: „З земі Хелмскєй, враження і нотатки, 1911).

Такого довгого мотта, ви, давно хіба, не зустрічали? За хвилину вияснию з вибаченням, чому саме зацитував я стільки з призабутого, чужого твору. Але тимчасом — щоб не забути — апелюю до всіх українських краєвих і тих, що на чужині видавців і накладень: високоповажані, панове і хвальні установи! Коли хочете у 1938. р. видати твір, що відважно і вірно змалював би правдиву історію нашої будешнини на деяких частинах української етнічної території, перевидайте забутий і захований по шафах антикварень твір великого поляка й письменника! Перепечатайте Реймонтові враження з холмської землі дослівно і дайте лише надрук: „Року Божого 1938 — історія повторюється“. Згори Вп. панів і Хв. установи смію запевнити, що твір цей буде мати знаменитий збут.

А тепер — я винен читачеві вияснення у справі мотта. Як вам уже відомо, я виїхав на Холмщину приглянутися зблизька акції, якою чваняться сусіди, мовляв, „ентузіястичному поворотові схизматиків до латинського костела“. Оце — як колись Реймонт, як вільно себе рівняти з великим письменником — подорожую болотнистими дорогами того краю і обсервуючи докладно все, що можна голим оком доглянути, реєструю факти.

Перед годиною я приїхав у Красностав — повітове місто на шляху Люблин—Львів і вичікую автобуса до Замостя (там буде ввечір велике антиукраїнське віче). Відвідую — користуючись нагодою — всі місцеві „особливості“ (найкращі на Холмщині цукорні вироби!) і на одному з темних рогів купую у знайомого жидка-антиквара (хоч неділя, сторожить під крамницею) Реймонтову книжку, бо „свою“ (репортажі Мацкевича) забув у купе вагону. Жаль мені тої актуальної і смілої, а передовсім обєктивної публікації, але ж бо й Реймонт по 26 роках ще не постарівся, але приковує увагу читача не менше, як події, що проходять тут довкола.

НАД КРАСНОСТАВОМ НІЧ.

Сідаю врешті в автобус. Сиджу поміж двома жидами і трьома жидівками. Крім того їде з нами „народовий“ польський ксьондз (пізнаю по червоних нашивках на реверенді) і трохи поліцаїв. Шофер засвічує прожектори і автобус лишає за собою Красностав — колись одно із славніших наших міст, а нині повітове тихе містечко чуже і жидівське, болотисте, хоча виметене, і темне.

Жиди починають стиха швапготати, але все поводиться стримано й замітно чемно, цивілізовано чемно. Можна відразу сказати, що тут були спроби погромів...

Виїздимо вже з Красноставу. Що в тім місті колись ділялося?

Почекайте... а минулорічні, а властиво ті зперед двох років робітничі криваві демонстрації не тут? Тут. А як було колись, давніше? ...За найстарше з усіх церковних братств на Холмщині треба признати братство [illegible]рівське або красноставське. 1550. року король Сигісмундус II. Авґустус замінявся з красноставським міщанством грецького обряду [illegible]лостями в цей спосіб, що за дім українсько-руського пан-отця, церкву св. Тройці і [illegible] церковну лічницю з городами на передмісті — віддав їм свою королівську садибу в середині міста на приміщення для школи, хати пан-отця і дім для вбогих віри руської.

Р. Б. 1589 переживав Красностав велике свято: гостював у ньому на спеціяльній візитації сам царгородський „патріярх Ієремія“ — так говорять пожовклі сторінки спопелілої історії... А далі, ще далі?

„У Красноставі, де у 1633 р. королівські комісари короля Володислава IV. передали православним — руським міщанам св. Троїцьку церкву, красноставський староста загорнув її сам[illegible]. Нова спроба нашого міщанства відобрати церкву закінчилася тим, що деякі міщани примушені були місцевим судом віддати[illegible], деяких били біля ганебного стовпа, ще деяким відрубали руки, а решта мусіла покинути [illegible]ку віру“. Сімнацяте століття було гробом [illegible]го живого елементу в тому місті. Вже у 16[illegible] відбувається тут латинський синод, а в кінці [illegible] ст. ділають вже у Красноставі езуїтські [illegible] семинарі і „кляштори“. Тільки назва, мов [illegible] знак власности залишилася по Красному [illegible].

Шофер трубить на неслухняних [illegible] над Красноставом темна, непроглядна і [illegible] ніч.

„ПРЕЧ З КУДЛАТИМІ ПОПАМІ...“

Вискакую з авта у Замості і бачу [illegible] оголошень. На стовпі червоніє афіша. [illegible] текст? Ніяково, довкола люди, жиди і [illegible]ци“ — ще чого-доброго побють.

А пише на отих „афішах“ (друкован[illegible] клад 300 штук, у друкарні Повіт. [illegible] таке: „Взивами фшисткіх на зебране [illegible]ційне пшецівко русіном на земях [illegible] воєвудзтва любельскєго“. Мій Боже, [illegible] далі, кожна громада матиме невдовзі [illegible]денту на полудн.-східніх землях!

Збори почалися в великій „театральній“ [illegible] залі місцевого кіна. Саля — повна, публика [illegible]шана: місцеві (очевидно не походженням, [illegible] урядом) дигнітарії й голота, члени [illegible] товариства і шкільна молодь. Настрій [illegible]. Коли займаю місце, чую за собою: „[illegible] не владзо, кшичєць?

— Преч з кудлатимі попамі, тылько [illegible]ци остро і хвацко жеби было слихаць!

ЛЕКТУРА.

Переглядаю із нудьги Реймонтову книжку. На сторінці 79 пише: „Проходив я не мало! (оповідає Реймонтові у 1911 р. візник Іван). Був із „богомольцями" в Почаєві і у Лаврі Київській, в Лісній, і в Радошиці, всюди, де мені наказали. Літав я з охотою, бо обжиратися по манастирах можна було за дурно і горілки, скільки лише християнська душа витримала. Та вже тепер змудріли, вже грошей не дають, то й очевидно богомольців з наших сторін щораз менше.

— То ви (Іване) православні?

— Та чейже кожному дорогі власні кости. Надивився ж я на касування унії, що аж до судного дня буде мені досить. Чейже і моє село не давалося і брало нагаями, так і я брав свою частину і разом з іншими пішов до вязниці. Сидів я зо три місяці. Спочатку було непогано: їсти давали, було тепло і ніякої роботи. Я говорив: ні і ні! Пересадили окремо і дали фунт хліба на день. Витримав. Але вкінці давай мене кормити кашою зі старим салом. В пеклі видержав би, але тій каші не дав ради. За тиждень пристав я на все. На старе сало зловили собі душу...

— А опісля проглянув я усе наскрізь і тепер знаю, що одні і другі таксамо чорта варті! — Кожний тягне хлопа на свою сторону, бо кожний лише з хлопа живе. Може неправда?

— Щоб їм так не довелося як тим бабам, що сварилися за собаку і давай собі її виривати, аж обридла собаці ця забава з її шкурою... і покусала обі баби"...

Саля залящала від оплесків. На естраді перед екраном появився перший промовець. Я замкнув книжку і усвідомив собі, де я: сиджу на протиправославно-українських зборах у Замості, славному місті найсправедливішого польського канцлера, де колись стояв Хмельницький і де тепер м. ін. українських і польських хлопів судять за... комунізм

Р. Гучв.

Високогромадянський поступок.

До успіхів праці в якійсь ділянці причиняються не тільки добра воля і вклад знання, часу та енергії прихильників даного діла, але й конечна дисципліна чи то в окремих громадян чи в Установах. Це похвальна річ, коли Установа пильнує справи, до якої вона покликана. Але вона мусить теж оглядатись на інші установи, класифікуючи їх розумно й обєктивно, відповідно до їхнього діяння, національного значіння та їхніх матеріяльних потреб. Цього вимагає національна дисципліна. Тому мусимо взазати високо патріотичним поступок Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт", що зреклося дозволу на збірку в користь „Рідної Школи", бо ця збірка припадала дивним дивом на той сам час, на який дістала дозвіл Рідна Школа", себто на 23—27. квітня ц. р.

В цій справі дістала Рідна Школа таке письмо:

До Хвальної Головної Управи Рідної Школи

у Львові.

Воєвідські уряди у Львові й Тернополі прихилилися до наших прохань у справі дозволу на збірку і ресериптом в 29. III. п. р. дозволили нашому Товариству перевести прилюдну збірку жертв на забезпечення воєнних вдів та сиріт по поляглих членах Української Галицької Армії в днях від 23. до 27. квітня 1938 р. Ресерипт доручено нам 5. квітня ц. р. і канцелярія нашого Т-ва розіслала негайно повітовим організаціям у краю друки, потрібні до переведення цієї збірки.

Щойно вчора довідалися ми, що в тому самому часі, в якому наше Т-во мало переводити збірку, буде переводити збірку Хвальна Головна Управа на цілі Рідної Школи. Це нас заскочило остільки, що дотепер воєвідські уряди давали дозволи на збірки тільки одному товариству і ми були переконані, що в часі Великодних Свят ніхто більше збірки переводити не буде. По одержанні вістки про те, що в часі Великодних Свят буде переведена збірка на Рідну Школу, Управа нашого Товариства внесла до воєвідських урядів резиґнацію з признаного нам дозволу на збірку і не оглядаючись на понесені вже витрати у звязку з приготуваннями до збірки, повідомили ми наших повітових організаторів про наше рішення.

Управа нашого Товариства, приймаючи рішення про резиґнацію зі збірки, мала на увазі те, що Т-во Рідна Школа з огляду на свої високі цілі й завдання мусить мати першенство перед іншими, хочби й подрібнішими товариствами, бо потреби Рідної Школи мусять бути перед усіма іншими на першому місці. Щоб не перешкоджати Хвальній Управі у переведенні збірки, Управа нашого Товариства збірки в часі Великодних Свят переводити не буде.

Подаючи це до ласкавого відома, бажаємо Хвальній Управі найкращих успіхів у збірці і дальшій праці.

Остаємо з належною пошаною

ТОВАРИСТВО „УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД ВОЄННИХ ВДОВИЦЬ І СИРІТ". — ЛЬВІВ, ПОТОЦЬКОГО 48.

О. Д-р Глинка, голова. Осип Стецура, секретар.

Це громадянське становище Т-ва „У. Ф. В. В. і С." повинно спонукати кожного українця та українку взяти видатну участь у збірці дару „на писанку" Рідній Школі з нагоди Великодня у днях 23—27. квітня ц. р. Очевидно не сумніваємося, що українське громадянство не забуде цього наскрізь громадського кроку Т-ва „У. Ф. В. В. і С." і підтримає його якслід, коли воно в іншому часі звернеться з покликом допомоги для українських вдів і сиріт

Процес переміни у високому шкільництві Східної України.

(Кореспонденція з Берліна).

Під таким наголовком виголосила п. Осипова Бурггард, бувша доцентка Інституту Будівництва в Києві, під кінець лютого ц. р. виклад німецькою мовою в Українськім Науковім Інституті у Берліні.

Прелеґентка, як наочний свідок совітської дійсности у Східній Україні, зясувала жалюгідний стан українського високого шкільництва. Винищування агентами ГПУ українського професорського персоналу, безконечна зміна програм навчання по все новим рецептам з Москви, недостача відповідного приміщення і мандрівка інститутів з домівки до домівки, брак наукової літератури — такий у головних нарисах зміст викладу.

Перед „небезпекою" українського націоналізму серед молоді, головно освіченої, борониться комуна в цей спосіб, що насилає до високих шкіл лише „певний елемент", себто всіляких слухняних партійних ступайків, які під інтелектуальним оглядом є тупоумні й обмежені. Процент жидів та москалів між професорами та студентами перевищає далеко відсоток автохтонів-українців. Студенти живуть зі стипендій. Стипендії низькі й мешканеві обставини погані, тому студенти живуть незавидно.

В широкій дискусії падали численні запити українців, як теж і приявних німців. Цих запитів було так багато і вони були такі ріжнородні, що прелеґентка не була всилі дати повних вияснень. Прелеґентка проживала ввесь час лише у Києві і була тісно звязана фаховою наукою працею. Тому на нашу думку не могла вона зробити собі ясного погляду на цілість українського життя. Мабуть з цієї причини переважали в її викладі трохи за чорні картини. Такий полудневий темпераментний нарід, як український, не дасть хіба зіпхати себе до пасивного знаряддя! Приявні нагородили прелеґентку гучними оплесками.

(сп.)

Закарпаття.

НОВА ПЕРЕМОГА УКРАЇНЦІВ У ШКОЛІ.

Заведення московських шкільних книжок у народніх школах на Закарпатті викликало гостру боротьбу за рідне слово та за фонетичний правопис. Закарпатські українці зрозуміли, що не досить протестувати та домагатися зміни від влади, але треба повести пильну акцію між громадянством в тому напрямі, щоб виказати йому величезну ріжницю між нашою мовою та московською, між нашим і московським правописом. Щоб мати змогу вести цю акцію якслід, учитель Ф. Агій видав книжку під назвою „Жива мова". Це граматика української мови з фонетичним правописом.

Чехословацьке міністерство шкільництва й народньої освіти окремим розпорядком затвердило цю книжку для шкільного вжитку на Закарпатті. Цей розпорядок — це безумовний і певний доказ перемоги українців. Від тепер вже не буде спору, чи можна вживати фонетики у школах, ніхто не поведе дисциплінарки проти вчителя за цей правопис. Тому треба сподіватися, що кожний учитель-народовець перейде на фонетику, бо це влекшить навчання та запевнить кращий успіх в науці.

ШКІЛЬНІ СТРАЙКИ.

У Підгороді, коло Мукачева, після третього голосування завели граматику Сабова та інші, не українською мовою написані, шкільні книжки. Але батьки не заспокоїлися й далі ходили, писали і просили перевести нове голосування або відділити частину дітей та дати їм окрему українську школу. До якогось часу чекали, а 31-го березня ц. р. зійшлися і вирішили, що від 4-го квітня не пустять своїх дітей до школи. І справді від 4-го квітня більше ніж половина дітей не ходить до школи.

Такий самий шкільний страйк зачався і в селі Драгицях від 8-го квітня ц. р.

УКРАЇНЦІ ПЕРЕД СУДОМ ЗА ДЕМОНСТРАЦІЮ В ТЕАТРІ.

У Великім Березнім була 9-го січня ц. р. українська демонстрація проти „Карпаторусского Театру". Причиною цеї демонстрації було те, що представники тамошніх культурних організацій договорилися вже наперед з представниками театру, що театр дасть 8-го січня руску

(московську) виставу, а другого дня, тобто 9-го січня українську. Були святочні дні. Та театр приїхав аж 9-го січня, Українці зараз по приїзді театру домагалися, щоб згідно з умовою театр того дня дав українську виставу, і то тимбільше, що другого дня є звичайний день, отже громадянство не може численно появитися на виставі. Режисер театру Грабар приобіцяв, що 9-го січня ґратимуть по-українськи. Та потім москвофіли побігли до відомого москвофіла шк. інспектора Владиміра, потім до окружного уряду й досить того, коли люди почали вечором сходитися на виставу, рознеслася чутка, що ґратимуть московську драму „Бедность не парок". Це викликало серед українського громадянства зрозуміле обурення. Коло 30 людей зайшло до салі, де мала бути вистава й домагалися від режисера Грабара, щоб дотримав уже давнішої умови й даного слова та казав ґрати комедію „Бородате непорозуміння".

Москвофіли вже наперед сподівалися, що прийде до конфлікту, і тому запросили жандармерію. Жандармерія звилася саме у критичній хвилинці, коли громадянство якнайенергічніше протестувало проти поведінки Грабара та взагалі проти поведінки москвофілів.

Деякі люди зачали співати „Божий син днесь". Інші кричали. Тоді вмішалися до справи жандарми, опорожнили театральну салю, і пізніше відбулася московська вистава.

Молодь ще довго ходила по головній вулиці, співаючи патріотичні пісні.

Жандармерія заскаржила до суду за участь і провід у демонстрації: Василя Іванковчика, студ. прав, Івана Рогача, богослова, Петра Лацанича, Емануїла Смеречанського, Єлисавету Смеречанську й Василя Лацанича — учителів, Андрія Лацанича, Юрія Лацанича, Андрія Івановчика, Михайла Рогача, Михайла Лацанича та Івана Лацанича — господарів із Великого Березного. Але суд звільнив від вини і кари усіх обвинувачених, яких боронили д-р Михайло Бращайко й д-р В. Одинський з Ужгороду та д-р В. Комаринський з Мукачева.

Найцікавіше в цілому процесі було те, що між провідниками демонстрації були два старі сиві дідусі, яким уже понад 70 років, з довгими вусами й у старомодних кожухах — Михайло Лацанич та Михайло Рогач. Вони обидва брали участь у делеґації, складеній зі 100 членів, що їздила в 1919-ому році до Праги у справі прилучення Підкарпатської Руси до ЧСР. Обидва вони гордо називали себе перед жандармами і перед судом українцями. Це доказ, що жива народовецька українська ідея захоплює на Закарпатті не тільки молодь але й старше покоління.

—o—

Вистава Вас. Перебийноса в Нац. Музею.

В короткім відступі часу маємо збірну виставу другого мистця — „парижанина". Перша О. Грищенка показала нам старшого мистця вже вповні завершеного у своїм мистецькім вислові зі стажем непересічного рівня. Василь Перебийніс мистець молодшого покоління, що находиться в стадії творчого ферменту, який ще не знайшов свойого власного стилю у своїй творчости.

Знаємо мистця Перебийноса як талановитого орґанізатора, що багато причинився до улаштування вистав французького і українського мистецтва у двох виставах в Національному Музею. Та він не лише талановитий орнанізатор. Він талановитий мистець. Правда, небагато ми бачили його шталюгових річей, бо ця вистава це показ здебільша прикладного мистецтва: проекти декорацій, обгорток, монтажі, нариси і рисунки. Всеж таки й вони, хоч односторонно, але дають образ його творчости. Це мистець, який добре опанував своє ремесло — рисунок. На виставі його рисунки належать д[о] найкращих речей. Видна там певність руки, д[о]брий обсерваційний хист і безпосередність в[и]слову. В інших речах він дуже неспокійний, п[і]щораз іншими впливами, навіть уже пережит[і] в мистецтві експерименти примітивного дад[а]їзму, супрематизму і кубізму ще грають в н[ьо]го деяку ролю. (Його речі не датовані, мож[е] вони з давніших часів?).

Головна частина на виставі це проекти театральних декорацій і костюмів. У костюмах до російських опер навязує він до відомих велики[х] російських декораторів; і тут Перебийніс дуж[е] від них залежний. На самостійне стано[вище] станув він щойно у проєктах до українськ[их] інсценізацій (Лірники, Золотий гомін, Гайдама[ч]ки, Бурсаки, На селі літом). Тут сентимент д[о] рідного дозволив йому станути на тверд[ий] ґрунт і дати найкращі зразки своїх декорац[ій]. Вміло і зі смаком використовує він сам ві[зан]тійщину, барок, народній лубок і народнє мистецтво — та дає закінчені мистецькі твори. Д[р]...

Д-Р ІВАН КОПАЧ.

Наша релігійна музика.

(З нагоди духовного концерту „Львівського Бояна" 9. IV. 1938.)

4

В такій релігійній атмосфері і я сам мав велике щастя уродитися й охреститися, а потім і підрости аж до десятого року мого життя — а саме в селі Ґрозьові, тоді ще староміського, потім старосамбірського, тепер уже (від двох літ) турчанського повіту, а деканату жукотинського гр.-кат. епархії перемиської. З тих моїх хлопячих літ я памятаю добре також ґрозівських тодішніх священників, а саме: о. Кунцева, батька мого ровесника Івана Кунцева, пізніше адвоката і народнього діяча в Раві Руській; відтак о. Дорика, пізнішого пароха Ветлина коло Ярослава, батька лікаря д-ра Дорика (десь на Шлеську); дальше о. Марчака, ревного співолюбця і зручного проповідника; вкінці о. Івана Флюнта, батька двох священників Флюнтів (Зенона й Антона) та ґімназійного професора (історика) Івана Флюнта (тепер у Сяноці), шваґра крилошанина львівської гр.-кат. Капітули, о. Івана Чапельського, що був колись визначним нашим рідношкільним діячем і редактором „Учителя", а потім довший час аж до своєї смерти також автономічним членом бувшої галицької Краєвої Шкільної Ради як представник гр.-кат. віроісповідання. Я з почуванням вдячности згадую тут отих священників, і то не тільки тому, що всі вони докинули і свою неодну трудочку на розвиток мого духового єства, але передовсім тому, що, хоч які грішні люди, очевидно, і вони не були без сяких чи таких, менших або більших промахів і прогріхів — звичайно, як і кожний з нас тут на землі — та всежтаки бодай назагал (один більше, другий менше по своїм силам старалися сяк чи так удержувати нашу гр.-кат. церкву на досяжній їм висоті.

А наша ґрозівська церковця, хоч і невеличка, а всеж — аж диво! — стоїть собі мурована серед села на т. зв. „Горбі": по боках на своїх стінах біла, зверха на криші з бляшаним полиском, а довкола, мов яка твердиня, обведена навіть досить високим камінним муром. З погідного неба світить на неї у день ясне сонце, а з високої Маґури (т. зв. лімнянської, 1024 м. над поземом моря) повіває до неї від полудня чистий здоровий воздух. Так гарно стоїть собі вона серед села — справді, аж серце радується! А в середині у ній і прегарний кивот і позолочуваний іконостас, а в іконостасі традиційні для нашого обряду, византійські образи аж із німецького Монахова (München). Тай камінна долівка в церкві, що її там уложили вже за моєї памяти якісь польські майстри, каменярі із Старого Самбора, які тоді й мешкали у нашій хаті тай перші показали мені і співали свої побожні пісні із якихось польських кантичок.

Така була і є ще й до нині наша ґрозівська церковця: як на ті бідні наші бойківські гори, близько джерел нашого Дністра — справді, велика несподіванка! Бо позатим наше село — крім „попівства" — не мало тоді ще ані одної „ґаздівської" хати з димарем (комином). Були самі курні „хижі" А школи в селі також не було жадної. Пишалися, — і то ще більше, як „попівство" — тільки дві великі коршми: одна богатшого Бенча (Венямина), друга — біднішого Дувида (Давида). Обі коршми пишалися, бо й кількож то людського добра ішло тоді туди безнастанно на них через т. зв. „святу коршму"!

Але до церкви у неділі та свята всеж таки приходило досить людей. А у нас дома вся наша „челядь", т. зн. всі члени родини — і рано вставши і по вечері перед сном — від[мов]ляли при вікнах у хаті голосно — і то одно [за] другім, щоб собі взаїмно не перешкаджати, [бо]жий „паціръ", т. зн. не тільки „Отчонаш" і „Богородице Діво", але й „Царю небесний" і „В[ір]ую", ба й велике „Помилуй мя, Боже". Навіть наша бл. п. мати відмовляла з памяти ці[лий] той „покаянний псалом", бо, хоч і була доч[кою] дякоучителя із села Пелні коло Сянока і мала двох своїх старших братів священників (старшого Андрея і молодшого, згаданого вище, Івана Скобельських), те всеж сама була неграмотна і неписьменна. Як було під цим оглядом по інших ґрозівських хатах, того докладно не знаю. Але то можу сказати сміло і певно, що й анальфабети там, які молилися тільки з памяти, всеж таки дуже добре розуміли навіть слова того 50. псальму — а не всі, то бодай от хочби такі: „Помилуй мя Боже, по велицѣй милости Твоей" тай „Серце чисто созижди во мнѣ, Боже" тай „Не отвержи мене отъ лица Твоего" тай інші подібні до тих. А відмінний трохи від звичайної розговірної мови склад і звук вислову тих молитов був для побожних людей тільки природним і ми[ли]м для них елементом вищого їх релігійного настрою, в якім відбувалася і по правді має із самої природи річи завсіди й повинна відбуватися кожна людська розмова з Найвищим і Найсвятішою Ідеєю людства — з нашим Творцем і Вседержителем.

І з тої ґрозівської атмосфери вийшов де[с]кілька літ перед роком 1870. чоловік, який, хоч умів уже навіть і читати і писати, але як бідний наймит пас у літі вівці у котрогось [бо]гатшого „ґазди". Та раз одної неділі — так мені вже старий сам оповідав коло р. 19[..] — опанувала його така велика туга за ... наукою, що він нагло і мовчки покинув ... „ґачівські" вівці далеко поза селом ...

же добрі є також його декорації — багато в них східної фантазії.

Не переконують нас його афіші і окладинки до книжок — це дуже своєрідний рід графічного мистецтва і до нього треба мати вроджений хист. Його акти теж не завсіди виявляють добрий смак і ту легкість, якою вмів захоплювати у подібних речах Глущенко.

Вистава улаштована дуже дбайливо, добре згрупована, неперевантажена і заслуговує на те, щоб її оглянуло якнайбільше громадян, що цікавляться зростом нашого мистецтва і бодай в той спосіб підтримало мистців, які, хоч приневолені обставинами працювати серед чужих і для чужих, почуваються солідарно до праці в розбудові української культури.

Михайло Драган.

пустився так, як стояв, до Перемишля до свого владики — по певну для себе, як гадав, пораду й поміч. Та дивна йому сталася пригода. Ото по дорозі десь коло Мостиск став до роботи при будові залізниці з Кракова до Львова, відтак як прочанин дістався до Почаєва, а звідти навіть до Печерської Лаври у Києві на „братчика" чи „послушника". Мав гарний голос і співав там у чернечім хорі, хоч дуже немило, як мені казав, вражала його там примусова офіціяльна московська вимова наших богослужбових текстів. Розуміється, так він пізнав при тім і досить світа і досить людей — та по літах таки ще й із монашою — так сказатиб тепер: „студитською" — бородою вернувся всеж таки назад до Грозьови, але вже й із деякими гарними книжечками й образками — на велику несподіванку, але й утіху своїх односельчан. Тоді то і я, щойно кількалітній хлопчик, дістав від нього раз при церкві прегарний образок Почаївської Божої Матери тай першу книжечку „Зорю" з нашої львівської „Просвіти".

То був Василь Сеґінь. Він став незабаром у Грозьові та в інших сусідних селах (Мшанець, Плоске, Вищів і Головецко) вже й першим там учителем церковного співу тай грамоти для охочих і здібних до того хлопців, очевидно за якоюсь там невеличкою оплатою в грошах або в натурі. До тих його учеників належав тоді і я. А метода його була ще така старосвітська, яку з XVIII. віку з питомим собі гумором згадує наш Котляревський у своїй славній „Енеїді": „тму, мну, здо, тло..." Він учив складів ще так: „букы азъ = ба, букы ук = бу" і т. д. Та я умів дещо читати вже й передтим, перенявши легко і скоро ту мудрість і штуку від письменного вже трохи нашого вітчима Федоряка (бо рідний наш отець відумер нас нагло, як я мав щойно три місяці життя).

(Продовження буде)

95. китайська дивізія знищена

Японці зовсім розбили 95. китайську дивізію, що переправилася на правий беріг Жовтої ріки в Гонані; коло 3.000 китайців згинуло.

КИТАЙСЬКІ ВІЙСЬКА ОКРУЖИЛИ 10.000 ЯПОНЦІВ.

Як подає Райтер, китайці здобули важні зі стратеґічного погляду місцевости Шіююан, Кінмо та Іссіен, окружуючи звідусіль 10.000 японських вояків.

ЧАНКАЙШЕК РАНЕНИЙ.

Представник японського міністерства закордонних справ заявив на основі достовірних інформацій, що підчас бомбардування міста Ченша Чанкайшека ранили в обі ноги, міністра Суна в живіт і в рамя.

По широкому світі.

Румунський уряд припинив два німецькі часописи в Басарабії, дарма що вони — як твердять німці — були льояльні до Румунії, а звернені проти жидів.

В Ірляндії відбудуться 31. травня ц. р. вибори президента, що обійме владу під кінець червня.

Румунський прем'єр патріярх Крістеа приїде в травні до Польщі з офіційною візитою.

Литовський парлямент відбув останню сесію перед святочними феріями.

У Болгарії оголошено новий пресовий закон. Хто основує новий часопис, мусить подати владі його політичний напрямок та грошеві засоби, якими розпоряджує.

Югославянська поліція арештувала одного з найвизначніших білгородських фінансістів, Любу Сабачевича, мабуть за пачкування девіз і надуження при постачанні военних матеріялів.

Що писало „Діло" 50 років тому

Ч. 77. Середа, 18 (6) квітня 1888.

АВТОНОМІЯ ҐАЛИЦЬКОГО МІСТА.

До міської ради в Калуші вибрали 12 українців, 12 поляків і 12 жидів. Кандидатом на бурмістра був місцевий українець Мелетій Теницький, довголітній член повітової ради. Проти цієї кандидатури — тому що кандидат українець — виступив повітовий маршалок Коморницький і наказав вибрати бурмістром Станислава Заленського, касієра при повітовій касі, що звідкись прийшов до Калуша. Міщанство змагалося за свою кандидатуру, відбувалися засідання і справа не доходила до кінця. Дописувач з Калуша так пише про те в „Ділі".

„Таке то лихо в нашому Калуші! До нашого міста можна прикласти пословицю: „кому біда зранку, тому й до останку". Радеб міщанство наше якось по Божому і по людськи уладити свої міські справи — та стають йому в дорозі люди — чужі інтересам міщанства. Що значить автономія міста, як маси міщанства не можуть мати своєї сили і волі! — а всім має верховодити панська купка, уживаючи собі залежних жидів за опору.

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР ВМИРАЄ.

„З Берліна надходять тривожні вістки про стан здоровля німецького цісаря. Урядово повідомляють, що цісаря почало ще в неділю душити і від того часу душить його раз-ураз, причому появляються також корчі. Бюлєтини з Шарльотенбурґа викликують велику тривогу у Берліні, де всі переконані, що незадовго прийде сумна катастрофа".

ЗМАГАННЯ ДО ДИКТАТУРИ У ФРАНЦІЇ.

При виборах до французького парляменту вибрали в одному департаменті ген. Буляжера. Він зєднав собі ще до виборів популярність своїми гаслами відплати німцям за поразку в 1870 р. А тому що він висував також вимогу зміни конституції та критикував уряд і за те, що у попередніх виборах на нього впало 56.000 голосів, хоч йому як військовому не можна було кандидувати, влада перевела його в нечинний стан. Тоді ген. Буляжер поставив явно свою кандидатуру і при підтримці бонапартистів став послом. Його вибір затривожив урядові та проурядові кола, які твердили, що Буляжер змагає до диктатури та до відбудови монархії.

ПОСТУП У ФОТОГРАФІЇ.

В новинці читаємо: „Загальну увагу між фотографічними виставами звертають фотографії І. Геннера. Всі фотографії, найріжніших розмірів, виконані на цілком ясних тлах, майже білі, а такого способу не уживали досі інші подібні львівські заведення. Фотографії Геннера визначаються дуже дбайливим викінченням, добрим укладом і знаменитим вданням".

НАСИЛЬНА ЛІКВІДАЦІЯ ЯПОНСЬКИХ КОНСУЛЯТІВ НА СИБІРІ.

СССР зажадав, щоб Японія замкнула свої консуляти у Хабарівську й Благовіщенську. Японія у відповідь на ноту заявила, що необхідно втримати ці консуляти, та СССР відкинув японську ноту.

Представник японського міністерства закорд. справ заявив представникам преси, що СССР відтепер відповідатиме за безпеку японських громадян у Східній Сибірі.

—o—

ПОПАВ У НЕЛАСКУ?

„Таймс" із 12. ц. м. повідомляє, що в Москві звільнено зі становища комісаря водних доріг Пахомова; його цілий департамент підчинено комісареві внутрішніх справ Єжову. Що сталося з Пахомовом; чи його арештовано або розстріляно, того „Таймс" не подає.

(УКБЮРО, Льондон).

ЧЕРВОНІ ВІЙСЬКА ВІДТЯТІ В ПІРЕНЕЙСЬКИХ ДОЛИНАХ ВІД БАРСЕЛЬОНИ.

На лівому крилі національної армії, наварські відділи здобули місцевости Халіене, Лягун, Вератес, Авсілес і Венаскве. Араґонські частини відбили всі наступи червоних на мостовий причілок під Балеґер. У Піренеях наварські відділи загнали 11.000 червоних на територію Франції в околиці Люшон. Нац. війська здобули там учора 18 сіл і знаходяться тепер у віддалі 15-ох км. від Сео де Урґель на кордоні республики Андорри.

Відступаючи перед ними, червоні частини подалися в гірські долини, що не мають ніякого звязку з Барсельоною. Вони мусять перейти кордон Франції, що вже зосередила в Піренеях більші військові частини, які мають роззброювати утікачів.

Літературна сторінка.

Ваш улюблений чужинний письменник.

Совітський „Кабінет читачів" придумав цікаву анкету: 25-ом письменникам поставив запит: „Який ваш улюблений чужинний письменник?" Питання, колиб ішло про сучасних, досить небезпечне... політично. Але на щастя — залишилися клясики. На 25 відповідей 8 упало на Стендаля, письменника, якого дуже високо цінить европейська критика, але якого дуже мало читають навіть письменники. Друге місце після нього заняв Дікенс, третє Мопасан.

Усьому тому, що заявляють совітські автори мало можна вірити, бо вони знають уже з досвіду, які бувають наслідки їх прилюдних заяв. Навіть найщиріші з них мають приготовані дипльоматичні відповіді — ухильчиві або театральні — для широкої маси слухачів.

Питання звернене до совітських письменників моглоб бути актуальне і в нас. Наші автори куди більше відрізані від західно-европейської лектури, ніж совітські, передовсім тому, що не мають змоги читати чужих письменників у перекладах на рідну мову. Як там теоретично і не говорилиб у нас про те, що буцімто школи чи приватні лекції підготовляють нас до чужих мов, знання цих мов не таке, щоб пересічний інтелігент міг легко, без словника, із справжньою приємністю читати европейських авторів в оригіналі.

Факт, що Совіти не приступили до бернської конвенції про охорону авторських прав, дав змогу Совітам перекладати всіх сучасних европейських письменників без коштів, які треба платити за дозвіл видавцеві чи авторові. Величезний голод на книжку, який істнував на просторах колишньої Росії, панує там ще й досі. І хоч як там пристосовують европейських письменників до большевицької ідеольогії всякими передмовами та коментарями, тексти клясиків видають совісно у щораз то нових виданнях.

Чи читає в нас хто постійно якого европейського письменника? Бо мати улюбленого автора значить мати його книжки на своїй полиці і вертатися до них у тих хвилинах, коли нас розчаровує яка нова книжка, свіжо прочитана.

Стендаля „Червоне і чорне" читав Тен кільканадесять разів. Майже кожний великий письменник має свого улюбленого автора, якому завдячує своєрідні переживання або подивляє його уяву чи стиль. З життєпису Шевченка знаємо, як він не розставався з деякими книжками; Куліш, захоплений Шекспіром і Байроном перекладав їх; Коцюбинський мав цілу низку улюблених письменників, між іншими Мопасана, в якого мусів подивляти мистецтво, з яким він писав свої легкі оповідання.

З питанням: „Який Ваш улюблений чужинний письменник?" звязане друге: „Чи Ви читаєте його в оригіналі?" Коли йде про повість то переклад може подекуди заступати оригінал, у поезії — переклад ніколи не заступить оригіналу, бо не має тої відповідної сили враження, яке пливе із своєрідної гармонії мови, ритміки, образів звязаних із духом даної мови.

Відомо, що збірку поезій можна читати довгі роки тоді, як повість може легко нам знудитися після кількакратної лектури. Поезія нагадує під цим оглядом музику. Музичний твір може подобатися нам тим більше, чим частіше його чуємо; він може нас уводити у своєрідний настрій, що приносить нам полекшу або розбуджує порив. Але саме тому, що для відчування всіх музичних рис поезії треба відчувати мову у всіх її нюансах і знати її таємниці, мало хто з нас знає таку чужу мову, щоб міг читати в ній поезії, як у рідній, коли і рідну знає трохи глибше. Мови, які в нас добре вивчають у школі, не залишаються для наших письменників тими, що з них вони вибирають собі пізніше улюблених письменників.

Анкета переведена між нашими письменниками моглаб показати, яка література чи мова переважає у впливах серед теперішніх обставин, таких тяжких для чисто духових „ідеальних" взаємин з іншими народами.

—o—

Як пишуть письменниці.

Французький літературний журнал „Тут Л'Едісіон" звернувся до ріжних письменниць із запитом, як вони пишуть свої твори: коли, в якій атмосфері, в якому настрою, тощо. Розмову з письменницями переводила представниця журналу, теж письменниця.

Ось кілька цікавіших відповідей.

Юдита Клядель:

— Я божевільно люблю Париж за його єдину атмосферу, хоч вона тепер непевна та схвильована. Я працюю зранку від 9-ої до 1-ої. Найвидатніша праця рання. Коли маю намір написати книжку, то передовсім довго над нею думаю: підготовляю сюжет, а потім, коли вже сяду за нього, пишу одним присідом. Але захоплена легкістю праці, я вертаюся до неї пізніше, виправляю рукопис, вирізую, пристосовую.

Люїза Гервіє:

— Я не письменниця, тільки надолужую собі за свою недугу. Тому, що не можу своїх почувань передати танком — мушу писати. Як пишу? Тяжко, болісно, з острахом. Недуга не дає мені ніякої свободи. Історія моєї першої книжки — найпростіша у світі. Я давала лекції рисунків Женевієві Бернгайм. Через недугу я мусіла їх перервати. Женевієва була пресимпатичною ученицею — ніжною і слухняною. Я хотіла написати їй те, чого не могла її навчити. Так повстали мої „Розмови про рисунки з Женевієвою". Так прийшла до мене охота писати.

Марселя Тінер:

— Коли я пишу, тоді думаю тільки про себе. Не питайте мене, як я розумію свою письменницьку професію. Я не журюся ні публикою ні видавцями. Я не можу визначити собі речиця і я не всилі булаб написати книжку тільки тому, що якийсь сюжет міг би мати успіх. Коли я починаю писати книжку, а це вимагає від мене великого зусилля, — тоді я їду сама на село і живу там як як у манастирі. Моя душа подібна до дому, який навідують духи. Усі дієві особи живуть у мені і я не мішаюся до того, чого вони хотять. Я даю їм волю поводитися свобідно у моїх книжках. Теми моїх повістей, живуть у мені як мряковиння: нераз якийсь краєвид викристалізовує з неї якусь ідею. Буває часом, що у хвилині надхнення блискавка кидає світло на цілу тему.

Рашільд:

— Питаєте мене, як я пишу? Найпростіше у світі: беру папір, перо і найзвичайніше чорнило. Ага, одна подробиця: я не знаю ніколи про що буду писати, не маю ніякого пляну ні напрямно! Я чекаю на Рашільд, що мені диктує. А що я не знаю заздалегідь про те, що маю писати, то маю велику приємність потім перечитувати рукописи. Якби мене це не цікавило, то моїх читачів теж не буде цікавити.

Літературна хроніка.

ШЕРЛЬОК ГОЛЬМС — СИНОМ ЖІЛЬ ВЕРНА.

Істнує окремий „Бюлетен Товариства Жіль Верна" присвячений авторові численних фантастичних повістей, що в минулому віці захоплювали старших і молодь. В останньому числі цього журналу Корнеліс Геллінг помістив статтю про вплив автора „Михайла Строгова" на автора „Пса Баскервілів" себто Конана Дойля. Шерльок Гольмс мав уже неодного предка; в оповіданнях Едгара По виступає детектив Авґуст Дюпен, у повістях забутого кримінального письменника Генрі Ковена находимо теж прототип такого приватного „криміналіста", Геллінг звертає увагу, що у Вернових „Дітях капітана Ґранта" находимо епізодичну постать з австралійської поліції, що сильно нагадує льондонського детектива. У трьох фантастичних повістях Конана Дойля „Пропащий світ", „Затроєна смуга" і „Безодня в Мароко" видно сліди лектури Жіль Верна і Конан Дойль в одній статті з 1929 р. сам до того впливу признавси.

НОВА ВОЄННА ПОВІСТЬ.

Повість Віктора Фінка „14-ий леґіон" трохи ріжна від багатьох воєнних повістей. Двацять років чекав письменник, щоб списати свої воєнні спомини. Вони так свіжі, якби їх хто списав безпосередньо після подій. Герой повісти — доброволець, що вступає до чужинного леґіону, щоб „боронити загроженої цивілізації". Не є це точно повість, а довга низка оповідань звязаних спільною ниткою — товаришами оповідача, який виводить перед наші очі їх особи та вчинки. Типів тут багато і всі живі, оригінальні — Люм-Люм, Делярук, Міє, Шаперо — роблять незвичайне враження своїми звичками, нахилами, жорстокими рисами. Такі оповідання як „Живий німець" або „Весна" можна вважати архитворами. Між численними славними повістями з доби війни книжка Фінка виборює собі одне з передових місць силою своїх характерів, стилю і незвичайною простотою, без пози і штучного патосу. Її переклади вже на чужі мови.

ВЕРЛЕН В ОЧАХ АНГЛІЙЦІВ.

Верлен поруч Бодлера, Війона, Малярме і Валері належить до тих французьких поетів, якими чужинці займаються якнайбільше з огляду на їх вплив поза межами Франції. Англійський молодий критик Бехгофер-Робертс видав на 300 сторінок велику біографію Верлена, прикрашену численними фотографіями та з повною бібліографією. Уперше в цьому творі розглянені деякі неясні моменти в подорожі Верлена, Рембо та Жермена Нуво до Англії. Автор розглядає французького поета з погляду англійця, звертає увагу на зусилля Верлена вивчити англійську мову чи звикнути до англійського середовища зовсім йому чужого. Бехгофер Робертс піддає критиці дотеперішні численні осуди та оцінки паризького поета, залишені англійською критикою і має неодну нагоду поглузувати собі зі своїх земляків, що прикладали до нього міру своєї моралі та своїх звичаїв. Навіть найбільше освічені професори вважали за свій обовязок замовчувати деякі правдиві факти з життєпису поета, освітлювати їх по свому, викривлювати психольогію та творчість Верлена, щоб тільки погодити свої теорії із своєю попшаною для поетового генія. І саме з таких насильних теорій виходили психольогічні дивовижі, комічні претенсії. Але і сам Бехгофер-Робертс, як це вже стверджує французька критика, не може визволитися від деяких традиційних шабльонів офіціяльної англійської критики, що страшенно дивається „скандалів", без огляду на те, чи вони допомагають зрозуміти вдачу та поетичну уяву таких незвичайних поетів, як Байрон, Оскар Уайльд чи Верлен.

Поштова скринька.

Любомир С. Р. Дрогобич. „Дипльомат" [illegible] просто переповідає відому всім подію і то у формі не [illegible] велі. „Пригода" в Новій Ґвінеї" видумана, не має [illegible] ких обсервацій. Не радимо брати сюжети з країв і [illegible] дей вам зовсім невідомих.

М. Б. у Т. Як довго в нас нема великого словника української мови з усіми зворотами і граматики [illegible] вказівками, кожний автор мусить самостійно [illegible] мови дома, читаючи письменників, що [illegible] ють мову. Вказівки в цій справі можна дати тільки індивідуально, відповідно до ступня Вашої освіти, Ваших потреб і тої знайомости літератури, яку Ви [illegible] дбали. На підставі якогось малого Вашого [illegible] можнаб оцінити, як Ви володієте мовою і які робити [illegible] милки.

Н. Д. у Ст. У нас нема постійних [illegible] до літературних творів. Більшість тих, що є — [illegible] дві-три книжки і не має ні своєї постійної [illegible] літературних референтів, до яких можна [illegible] з рукописами. Найти видавця на збірку поезій [illegible] нема надії. Збірка поезій у нас не може рахувати [illegible] діть на такий збут, щоб ним покрити кошти [illegible] паперу. Поети вкладають приватних [illegible] [illegible] дати свою збірку. Коли вони ще діждуться [illegible] це доказ їх купецького хисту.

Сторінка без політики.

Несамовитий дух у швальні.

У спокійному містечку Монфорті, недалеко Рен живе жінка на прізвище Піль. Вона ще молода, має всього трицять літ, але вже повдовіла. Вона веде шевську крамницю по покійному чоловіці і при тому веде власну кравецьку робітню. Одного дня п-і Піль вийшла з дому, щоб бути на похороні своєї хресної матері.

Коли вона вернулась домів, почали її помічниці, три молоді дівчата оповідати зі страхом про несамовиті явища, які в мешканні підчас неприсутности кравчині діялися: вікна і двері повідчинялися, хоч їх ніхто не рухав і по хаті почав гуляти жахливий вітер.

Від тієї пори „духи" стали надобре гуляти по мешканні кравчині Піль. Годинник забував раптом про своє завдання і переставав показувати години. Квіти вилітали раптом із фляконів. Засувка від печі починала дрожати, хоч у печі зовсім не горіло. Кухонна посудина виявляла раптом приплив темпераменту і починала дзенькати та підскакувати на печі. Черевики починали під якийсь несамовитий такт пританцьовувати. А двері відчинялися все коли лиш хотіли і коли того хтонебудь найменше сподівався.

Одну з помічниць п-і Піль 16-літню Марію Гатоас „дух" безупину колов шпилькою і вона пішла до кабалярки по раду. Кабалярка наплела їй щось про кучерявого молодця, ясно, що такі теревені нічим не пояснювали несамовитих явищ.

Зовсім зрозуміле, що кравчиня почувалася у своїм власнім домі немов на чужині Одного дня урвався їй терпець і вона повідомила поліцію. Та тут вийшла знову заковика. У присутності поліції дух не хотів рішуче „пописуватися". Одначе тому, що багато людей із Монфорту заявляло, що вони на власні очі бачили марево-опиря, годі було думати, що ціла справа є якоюсь злобною видумкою, або жартом. Поліція почала вести гостре слідство у справі несамовитих явищ, одначе нічого не могла знайти і стоїть досі перед незбагнутою загадкою.

—o—

Небезпечне тигреня.

Всі цирки, що приїздять до якогонебудь нового міста, вживають залюбки одного випробуваного реклямового способу: звіринець перевозять, або переводять зі залізниці аж на місце призначення через головні вулиці міста, щоб таким чином звернути відразу увагу публики на приїзд цирку та на його звіринець.

Не конче приємну пригоду, яка на щастя, не закінчилася трагічно, пережив недавно малий шестилітній хлопчина на прізвище Йосиф Скельтон із Шефільду. Хлопчина приглядався незвичайно зацікавлений звірятам і разом з іншими такими цікавими з цілого міста, поступав за походом звірів. Зокрема малому подобалося тигреня з блискучими очима.

В одному менті хлопчина вирвався матері і заки хтонебудь успів його стримати, підбіг до малого тигра, щоб його погладити. Тигреня готове було змісця відповісти на свій лад на пестощі і скочило малому Скельтонові на плечі, щоб лизнути його по лиці. Та забув мабуть малий тигр сховати при тім кігті.

Коли хлопчину циркова прислуга звільнила з обіймів тигреняти, мав він кілька кривавих ран на голові й на плечах.

На щастя всі рани були доволі легкі, так, що хлопчина забандажований, але при тому усміхнений негайно покинув лічницю, куди його на всякий випадок перевезли.

Власник цирку заявив, що для нього ціла подія зовсім незрозуміла, бо тигреня було досі завжди дуже лагідне і він велів його водити між двома собаками на проході. Найменшого випадку досі з малим тигром він не мав. Навпаки тигр почувався в товаристві собак зовсім добре і радо приймав пестощі від свого окруження.

200-ліття севрської порцеляни.

Славна фабрика порцеляни в Севр під Парижем має цього року святкувати 200-ліття свого істнування.

Севрська фабрика була не лиш першою фабрикою порцеляни на великі розміри, але зачислюють її взагалі до найдавніших промислових установ, які послуговуються методою механізації праці.

Севрська фабрика повстала з робітні, що її з 1738 р. створили присвятивши студіям над керамічними матеріялами. Робітня містилася спершу на терені Венсен, але небавом перенесли її до Севр, яке лежало вполовині дороги з Парижа до Версаю, значить у безпосередній віддалі королівського двору. Свій швидкий розвиток завдячує фабрика королеві, який відкупив її від первісних власників. А що фабрична продукція порцеляни була на ті часи справжньою сензацією, то не диво, що Севром опікувалася та за нього побивалася сама... мадам де Помпадур.

Севр мало тоді стати конкуренцією фабрики, що працювала в Німеччині з почину Августа Сильного. Та фабрика була відома з виробу т. зв. китайської порцеляни.

Небавом Севрська фабрика почала продукувати преґарні вази, по мистецьки прикрашувані, вибагливі сервіси, ріжні статуетки і фігурки, які були репродукцією творів найкращих тодішніх різьбарів. Французька революція припинила розвиток Севр, але тільки на короткий час, бо вже за першого цісарства фабрика знову працювала повною парою. Незвичайно багата тодішня продукція була майже виключно наставлена на гльорифікування Бонапартого і до зафіксування великих подій із часів його володіння.

Фабрика, якою кермували найвизначніші хеміки XIX ст. під контролею держави, здобула собі згодом всесвітню славу. Сьогодні севрська порцеляна є справді знаменитим чинником пропаганди французького промислу у світі.

Від 1927 р. севрські заведення мають деяку фінансову та адміністраційну автономію, що дає фабриці змогу, при добре розвиненій торговельній організації, поширювати свої вироби по цілому світі.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

НЕІМОВІРНА СЛУХОВА ПАМЯТЬ СЛІПОГО ВІД УРОДЖЕННЯ.

Загально відомо, що сліпі мають незвичайно чутливий слух. Недавно трапилась подія, яка доказує, що сліпі мають спеціяльний рід слухової памяти, яка дає їм змогу запамятувати голоси осіб, з якими вони колинебудь говорили.

Одного магістратського урядовця в Осльо вислали, щоб він віднайшов одного з громадян у звязку з податковою справою. Урядовець почав шукати і вкінці знайшов згаданого податника, людину сліпу від уродження. Коли сліпий почув голос урядовця, відразу сказав:

— Ви добродій Янзен... пізнаю вас по голосі.

Урядовець, якому здавалося, що перший раз у житті бачить сліпця, видивився незвичайно счудований на нього. З дальшої розмови виявилося, що сліпий ще перед 24 роками розмовляв зі згаданим урядовцем, залагоджуючи якусь справу в магістраті і тоді теж довідався про його прізвище.

Хоч від першої розмови минуло 24 роки, сліпий усеж таки відразу пізнав Янзена по голосі.

—o—

НАЙВАЖНІШЕ МАТИ ТЕРПЕЦЬ.

М. Д. Бротер 25-літній молодець, мешканець Ню Йорку закохався у 22-літній красуні стенотипістці Дороті Мочмеґ. Та, як воно звичайно буває, він кохав її — вона його ні. Тоді закоханий молодець рішив здобути собі кохану... терпеливістю і почав засипати панну Дороту листами. Він посилав їй по три, чотири й пять листів денно.

Молода красуня систематично, як і годиться американській стенотипістці, вкидала всі тужливі листи закоханого молодця до печі. Таким чином 11.000 листів стало жертвою вогню. Вкінці закоханий молодець із душею поета стратив терпець і до останнього листа додав таку дописку:

„Якщо стрічу вас ще раз у товаристві Н-а, то повибиваю йому фальшиві зуби, що він їх має з лівого боку".

Ця дописка мала вкінці успіх, хоч може й не такий, якого сподівався закоханий. Міс Дорота подала скаргу до суду і палкого (і трішки нетерпеливого) звеличника суд засудив на 2 тижні арешту.

ВЕСЕЛЕ.

КЛОПОТИ МАТЕРІ.

— Ні, я того не стерпіла би, щоб моїх дітей чужі люди цілували.

— Легко вам таке сказати, але що я маю робити? Мої дівчата мають: одна 17, друга 19 літ!..

МОЖНА СПРОБУВАТИ.

— О, майстра нема? Чи ти, хлопче, міг би мене обголити?

— Майстер казав, що як хтось виглядає на добряку, то я можу спробувати.

•

— Чому ти носиш такі короткі штани?

— Бо мій кравець не хоче довше на мене працювати.

ДОТЕПНИЙ.

Полісмен: Як ви дісталися на вершок цього високого дерева?

Волоцюга: Не розумієте як? Попросту: Я сів собі на нього, коли воно ще було малим кущиком.

У ШКОЛІ.

— Чудно, Петрусю, твоя домашня задача „Мій батько" дословно так самісько написана як і твого брата Влодка. Як це пояснити?

— Ми маємо одного й того самого батька пане вчителю!

ДВІ МІРКИ.

Пукович: Бачиш оцю золоту відзнаку в мене в руках? Я її дістав як нагороду за те, що я руками взяв 500 фунтів і підніс вгору понад голову.

Дмухович: А я взяв лиш 50 фунтів (штерлінгів) і підніс... до висоти своєї кишені, а дістав 18 місяців арешту.

ТОЧНО ВИКОНУВАВ РАДУ.

— Чому ви не заживали ані разу приписаного ліку?

Хорий: „Таж на пляшці виразно написано: „Держати все добре заткане".

СИЛА РЕКЛЯМИ.

— Чи варта у вашому часописі поміщувати оголошення?

— Ви ще питаєте? Недавно один столяр оголосив, що пошукує хлопця, і на другий день його жінка попозила близнюків.

Великодня збірка Рідної Школи.

НА ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

Тернопільське воєвідство дало Рідній Школі дозвіл на збірку в часі між **23. і 27. квітня** 1938. По містах можна в тих днях збирати тільки до замкнених скарбонок у сусідстві церков та українських установ, Усі повітові рідношкільні організації зволять виготовити потрібні для збирачів уповноваження й завідомлювати їх у староствах.

Для сіл на області тернопільського воєвідства виготовить повновласти і вишле збіркові листи сама Головна Управа, але треба ще наперед виєднати одну малу поправку в рескрипті воєвідства, З огляду на латинський Великдень це буде можливе щойно на слідуючий тиждень. Тому, що з цього приводу прийде дещо опізнений збірковий матеріял до повітових міст, повітові рідношкільні осередки з области тернопільського воєвідства зволять мати зі свого боку все потрібне під рукою і приготоване, щоби право збірки можна вже використовувати з великодної суботи.

Головна Управа Рідної Школи.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАПРОСИВ ПРЕМІЄРА ДАЛЯДІЄ І МІНІСТРА БОННЕ НА 27. Ц. М.

„Матен" довідується з Льондону, що британський уряд запросив на 27. ц. м. до Льондону французького премієра і міністра заорд. справ, щоб обговорити з ними міжнародню ситуацію.

Як говорять у Парижі, до тепер нема ніякого рішення у справі спільного англо-французького командування на випадок війни.

ПЕРЕД ШВЕДСЬКО-ФІНЛЯНДСЬКИМ МОРСЬКИМ ПОРОЗУМІННЯМ.

У найближчих днях уступить шведський міністр війни ген. Нільсен :на його місце прийде ген. Тернель.

Ген. Нільсен був противником порозуміння з Фінляндією у справі оборони балтійських побереж, ген. Тернель є прихильником того порозуміння

ВІДГУКИ ДНЯ.

Підмінка.

В кожну суботу величезний рух у редакції Не тільки тому, що до недільнішного числа треба дати щось цікавого, не тільки тому, що в суботу найбільше редакційних гостей, але й тому, що в суботу скорше видають газету. Кожний скрипт летить на крилах до друкарні, а друкарня на всі руки складає його.

В суботу 16. IV. 1938 спеціяльно казали поспішитися. А що фейлетон під неділю повинен бути, то я завчасу сів його писати. Страху не мав: тема є, вправу маю, часу досить. Тема була досить цікава: Справа площі „Сокола Батька".

Майбутній історик нашої теперішньої доби напевно буде шукати за голосами преси в цій важній справі і напевно здивувався би, колиб не було мого голосу. Якжеж так? — скаже — Галактіон Чіпка знаходив час навіть на свої приватні інтереси, про які широко розписувався, а про площу „Сокола-Батька" ні пари з уст не пустив?! Хто зна, чи... — і стане снувати ріжні домисли, а то й дійде до підозрінь.

Шановний історику! Остерігаю Тебе перед несправедливістю супроти мене. Прийми до відома, що я вже три тижні вошуся з наміром писати про це. Але що не придумаю — кожне не відповідає. Не так мені, не так публиці, а цензорові.

Врешті передучора впав я на добрий помисл: написати фейлетон про нашу кривдоманію.

Прийшовши в редакцію, сів і почав писати.

З фейлетонами того типу є одна велика морока: або він має перець і може бути сконфіскований, або він не має перцю і... може властиво йти до коша.

Тому з фейлетоном про площу крутив я як міг і скінчивши врешті мав враження, зложене з двох частин: 1. Що він має перець (хоч дуже мілко потовчений). 2. Що він усе таки вподобається читачам.

Але... суботнішне число має свої закони. Не добре, колиб було сконфісковане, бо тоді читачі мають страчену неділю. Треба, думаю, порадитись редакційних товаришів.

Попросив я їх на хвилину і почав читати. Дійшов до половини

— Зріжуть! — сказав один.

— Разом із наголовком! — потішив другий.

— Сідай і пиши інший! — порадив третій.

І ось перед вами той „інший", зовсім неподібний до першого і властиво навіть не фейлетон, а скарга скривдженої людини, що не може похвалитися своїм довго обдумуваним твором. Перед вами не зерниста „Мокка", а кава „Кнайпа", що має одну однісеньку прикмету: не пошкодить.

Випийте, Ш. Читачі, цю підмінку, а я обіцюю ще придумувати, з який спосіб Вам у найближчому часі таки подати правдивий.

Галактіон Чіпка.

Святочні насолоди.

Вони є ріжні: більші і менші, сподівані і несподівані. Хіба ніхто не заперечить, що до найбільше приємних хвилин належить вістка

про велику вигру на льотерії, а сподіватися її може кожний, хто памятав і засобив себе в льос.

п. **Софія Фединська** зі Львова, власничка пятої частини льосу ч. 20711, саме перед самими свята мала приємність заінкасувати 24.000 золотих, належну її частину головної вигри сорокпершої клясової льотерії. Ми запитали про її думку щодо змін уведених до пляну гри.

— Нема сумніву — відповіла п. Фединська — що завдяки поділові льосів на 5 частин і зменшенні їхнього числа на 35.000 дуже збільшилися вигляди вигри. Та не тільки вигляди. В минулій льотерії в тягненні III. кляси на одну частину льосу, я могла виграти найбільше 20.000 золотих, коли тепер на 4.000 більше. І це також щось значить!

Залишені частини щасливого льосу находяться теж у руках львовян, які зовсім підтверджують думку п. Фединської.

З інших вигр треба подати числа: 132530 і 74001, які виграли по пятьдесять тисяч золотих, а власниками їх були мешканці Варшави і Кракова. Мешканці Лодзі поділилися сумою 75.000 яка впала на число 83793.

В дні 6. травня починається тягнення [illegible] кляси. Міліон вильосують 25. цього місяця. Треба теж зараз по святах відновити льос до [illegible] кляси, щоб обминути зайвих непорозумінь.

НІМЕЦЬКО-МАНДЖУРСЬКИЙ ДОГОВІР.

„Домеі" повідомляє, що цього місяця Німеччина підпише з Манджурією „договір приязни".

Японська преса висловлює побажання, щоб італійський та німецький капітал заінтересувався господарською розбудовою Манджурії та північного Китаю.

ЛІКВІДАЦІЯ АВСТРІЙСЬКОГО ПРЕСОВОГО БЮРА.

У суботу зліквідовано австрійське інформаційне бюро. Його функції переняв віденський відділ німецького інформаційного бюра

РОЗБУДОВА ВІДНЯ.

Віденський магістрат опрацьовує план розбудови Відня. Передбачено будову нових домів, підземної залізнички, пристані на Дунаю, летунських майданів і т. д.

БОЛЬШЕВИКИ СХОПИЛИ 100 МАНДЖУРСЬКИХ ГРОМАДЯН.

За минулий рік совітська кордонна сторожа перейшла 42 рази манджурський кордон, схопивши 100 осіб: 77-ох манджурців, 21 корейців, 1-го монгола і 1-го російського емігранта.

НОВИНКИ.

— **З нинішнім числом „Діла"** (84) висилаємо своїм точним передплатникам черговий (за березень) безплатний повістевий додаток „УТЕЧА" — Гергарда Геземана (переклад Петра Карманського). Пригадуємо тим, що не прислали 25 сот. на кошти пересилки книжки, що треба їх долучити до найближчої передплати разом із новими 25 сотиками на книжку за місяць квітень. — Рекламації щодо цієї книжки Адміністрація бере під увагу тільки до 14 днів.

— **Нинішне число „Діла"** видаємо в обемі 12 сторінок лише тому, що з уваги на латинські Великодні Свята поштові уряди у Львові скінчили вже в суботу пополудні своє урядування і треба було поспішитися з друком „Діла". В понеділок вийде „Діло" нормально.

—**Кооп. „БАЗАР" у Львові,** повідомляє членів, що **товарові звороти** за 1937 р. можна підняти в крамниці при вул. Руській 3. 1—2

Свят-Великодні побажання своїм найближчим передайте на сторінках „Діла". Бажання до 15 слів коштує 2.— зол., кожне дальше слово по 20 сот. Текст разом із належитістю приймає Адміністрація до 20. квітня.

— **Відень підчас плебісциту.** Із вражінь очевидця розкаже п. Олена Залізняк у клюбі „Труду" й „Нової Хати". Гутірка відбудеться 18. ц. м. в домівці клюбу, Ринок ч. 39. Початок год. 6.

— **Лікарі суспільної обезпечальні у Львові** ординуватимуть на польський Великдень лише в наглих випадках. В неділю 17. ц. м. амбуляторія і бюра суспільної обезпечальні будуть замкнені. Аптика обезпечальні буде відкрита від год. 9-ої до 1-ої вполудне. Зпоміж домашніх лікарів суспільної обезпечальні мають дижур: д-р Евген Фріш при вул. Фредри ч. 6, тел. 268-73; д-р Михайло Кулик при вул. Вітраковій ч. 6 (коло Личаківського парку), тел. 240-01; д-р Едвард Гріфель при вул. Зигмунтівській ч. 9, тел. 257-64; д-р Северин Клюґ — Богданівка 2 б, тел. 282-58; д-р Леон Ексельбірт, хірурґ, при вул. Крашевського ч. 25, тел. 257-75; д-р Теофіль Флекер, ґінекольоґ, при вул. Крашевського ч. 17, тел. 270-94; д-р Лоля Штоківна, до дитячих недуг, при вул. Галицькій ч. 1, тел. 257-27. В понеділок 18. ц. м. будуть ординувати всі лікарі суспільної обезпечальні в наглих випадках у важко недужих осіб. Аптика буде відкрита від год. 8-ої рано до 7-ої вечором. Інформаційне бюро буде відкрите від год. 8-ої рано до 10-ої вечором.

— **Чи міські радні у Станиславові покриватимуть втрату на проданій парцелі?** Б. президент Станиславова, д-р Здзіслав Стронський продав міністерству почти і телеґрафів площу вартости 250.000 зол. за 100.000 зол. Дотого управа міста зобовязалася вибудувати хідники і усунути трансформатор, що мало коштувати коло 50.000 зол. Таким чином місто втратило на цій трансакції коло 200.000 зол. Ходить чутка, що радний д-р Генрик Зайдлер на одному з найближчих засідань міської ради хоче поставити внесок, щоб потягнути до маєткової відповідальности тих радних, що у свому часі голосували за внеском продати цю парцелю.

— **До чого вже доходить?** „Нове Село" з 17. ц. м. (ч. 15) принесло такі дві вістки: В селі Кроців коло Бірчі учителька полька каже українським дітям показувати піднебіння і говорить до них такі слова: „Ти єстесь русін, бо маш чарне поднебене, а тен ма шляхецке, і ест полякем". Така поведінка учительки викликала страшне обурення між населенням. — У селі Жорниська пов. Городок людці з Домажира розкинули 6. ц. м. могилу невідомого українського стрільця, що була на цвинтарі недалеко церкви. Каміння з могили опинилося у ставі, хрест з табличкою пропав. Кружляють поголоски, що тлінні останки перевезли на военний цвинтар біля Янова.

— **Від о. Е. Ваврика,** греко-католицького військового капеляна в Перемишлі, ми дістали — у звязку з новинкою в „Ділі" з 7. ц. м. ч. 76 — письмо того змісту, що він проповідей по польськи не виголошує до вояків греко-католиків, лише час до часу до вояків римо-католиків у заступстві римо-католицького капеляна. Від новобранців греко-католиків — пише о. Е. Ваврик далі — не відбирав він ніколи присяги в кожжі і стулі. Один раз лише відбирав — у заступстві хорого римо-кат. капеляна — присягу від вояків „народової оборони", між якими не було ніодного вояка греко-католика.

— **Веселий волоцюга.** Музична фільмова комедія п. н. „Веселий волоцюга", яку висвітлює кіно „Химера" у Львові, тішиться великим успіхом. Власник кіна продовжив речинець висвітлювання на дальших 14 днів. У фільмі виступає віденський артист Гайнц Рімин і кіновий зорян кінь Тоні. Сензацією тієї небуденної фільми є оригінальна музика, циркові продукції, кінні перегони та небачені досі знимки з природи.

— **Львівська хроніка.** Невідомий справник дістався при помочі дібраного ключа до крамниці Йосипа Новацького (Городецька 63) і забрав машину до шиття, лямпу до спочування та багато інших річей вартости 840 зол. — Механік Лев Сайда зайшов до ресторану при вул. Хорущини, щоб випити пива з товаришем. Тому, що в пиві було багато піни, Сайда скинув обі шклянки зі стола і заявив, що не заплатить за пиво. Тоді господар ударив Сайду та викинув з товаришем з ресторану, а кельнерка за той час встигла „потягнути" гаманець Сайди, в якому було 37 золотих. — Таксівка, якою їхав шофер Ярослав Скиба, потрутила прохожого Василя Олеськевича. Сам Скиба завіз Олеськевича своїм автом до шпиталя, де виявилося, що Олеськевич зломив собі праву ногу. — У ресторані Марковського на Сиґнівці 33-літній Антін Догомут пробився ножем в околиці серця. Поготівля відвезло його до шпиталя. Причина самогубства — чахотка.

— **Крівава бійка між робітниками.** Підчас наради робітників на терені фабрики Кестенберга в Лодзі у справі 1-травневого свята вдерлися до фабрики члени організації „Праца Польска" і викликали велику бійку. Робітники билися залізними ломами, колами і пляшками. Кільканадцять робітників ранених. Лад привернула щойно поліція, яка арештувала 13 найбільш агресивних напасників. Двох з них засудило городське староство по одному місяцеві безоглядного арешту за биття робітників залізними ланцюгами. 11 арештованих буде відповідати перед судом по святах.

—o—

✝ Посмертні згадки.

О. КОНСТАНТИН ЛАСІЙЧУК,

парох Річки пов. Косів, помер 17. м. м. в 67. році життя. Покійний був зразковим священиком громадянином: попри свою ревну душпастирську працю був активним діячем на просвітянському й кооперативному полі. В його гостинному домі українські туристи провели немало милих хвилин слухаючи його оповідань про гуцульську бувальщину, якої був добрим знавцем. Тяжка, виснажуюча праця в гірських парохіях знищила його здоровля. Своїм тактовним поведенням здобув собі загальну любов і пошану. Тому його похорони 19. м. м. були величавою манифестацією вдячного народу. В.Я.П.!

Спорт.

ВСІ НА ПЛОЩУ СОКОЛА-БАТЬКА!
СОКОЛИ — ПРОСВІТІ.

Пригадуємо, що в неділю, 17. ц. м. відбудеться масовий біг навпростець із площі Сокола-Батька, що його організує Сокіл-Батько з усіми львівськими гніздами, Карпатським Лещетарським Клюбом та Орлами.

Програма:

год. 10.30 збірка змагунів;
год. 11.— льосування чисел і пояснення трас;
год. 11.30 звіт перед головою Гол. Т-ва „Просвіта";
год. 12.— старт;
год. 13.— закінчення і роздача нагород.

Українське громадянство повинно масово явитися на площі С.-Б. Досі зголосилося 250 змагунів і змагунок.

Всі на площу!

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ:

Площа Сокола-Батька: год. 12. вполудне — старт до бігу навпростець із нагоди ювілею „Просвіти".

Грище Сокола-Батька: год. 2. попол. товариські змагання: СТЕП—ЗОРЯ.

Грище Погоні: год. 4. попол. Товариський мечч: УКРАЇНА—БУДАФОК (Будапешт).

В Бориславі: на грищі Стшельца відбудеться в неділю й понеділок товариський мечч: СЯН (Перемишль)—СТШЕЛЕЦ (Борислав).

У Стрию: мечч за мистецтво дрогобицької групи А-кляси: ДНІСТЕР (Самбір)—СТРИЯНКА.

У Станиславові: заповіджений мистецький мечч ПРОЛОМ—БИСТРИЦЯ не відбудеться, бо його перенесено на інший час.

На Закарпатті в Береговім: мистецький мечч РУСЬ—БФТЦ.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 17. 4. год. 7.30 „Роз-Марі".
Понеділок 18. 4. год. 3.30 попол. „Роз-Марі"; год. 7.30 „Роз-Марі".

Театр Рімнородностей:

Неділя 17. 4. год. 7.30 „Подружжа, якіх мало".
Понеділок 18. 4. год. 3.30 попол. „Подружжа, яких мало". Год. 7.30 „Подружжа, яких мало".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КАЛУШ:
17. IV. Лісова пісня.
18. IV. Орфей у пеклі.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ВОЛЬНИЦЯ.
17. IV. Мазепа.
18. IV. Гетьман Дорошенко.

КІНА.

АТЛЯНТИК: „Фордансерки".
БАЛТИК: „Невдячник".
ВАНДА: „Ти, що в Гострій світиш Брамі". „Княжна".
ҐРАЖИНА: „Царський курєр".
ЕВРОПА: „Верес" за осн. Родзевичівни.
КАСІНО: „Пані Валевська" (Ґрета Ґарбо).
КОПЕРНИК: „Інституція" (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Личенько" з Шерлі Темпль і колірова гротеска.
МЕТРО: „Дівча з Парижа".
МІРАЖ: „Людина-лев".
МУЗА: „Життя вулиці" з Люїзою Райнер.
ПАЛЯС: „Гусарські маневри".
ПАКС: „Ледачо" (Даніеля Дарйо) та колірований додаток.
РАЙ: „Знахар".
РІЯЛЬТО: „Історія одної ночі".
СВІТ: „Дівчата з Новолипок".
СТИЛЕВЕ: „Роберт і Бертран" або „Два злодії".
ТОН: „Лицарі степу". „Корабель невільників".
УТІХА: „Дикі стежки" та ревія.
ХИМЕРА: „Веселий волоцюга".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 6).
„Югославія".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Америка".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 17. квітня 1938.

8.00 Сиґнал часу; 8.05 Що чувати серед хліборобів; 8.20 Військ. орх.; 9.00 [illegible]; 12.00 „Великдень" спов.; 12.20 Музика; 14.30 Весела авд. для дітей; [illegible]; 15.00 Авд. для села; 15.30 Нар. заповіді; [illegible]; 17.30 „Великдень [illegible]"; 18.00 Великодній [illegible]; 20.00 Великдень на суші й морі [illegible]; 20.45 Програма на [illegible]; [illegible]; 21.00 „Та [illegible]" [illegible]; 21.30 Солісти: скрипка, форт.; 22.30—24.00 Танц. музика з пл.

Понеділок, 18. квітня 1938.

8.00 Сиґнал часу; 8.05 Концерт сальон. орх.; Після богослуження з год. 10.30 [illegible]; 11.10 Муз.-літ. авд.; 12.03 Муз. поранок: симф. орх.; 13.00 [illegible]; 13.20 Рекр. концерт; 15.00 [illegible]; 15.25 Рекр. [illegible]; 16.00 концерт у вик. сільської орх.; [illegible]; 16.30 [illegible]; 17.00 Орх.; 19.00 [illegible]; 20.00 [illegible]; 20.15 „Весела вдова" опер. Легара, у переробці [illegible]; 21.00 Вечірні вістки; 22.30 Легка музика з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Танц. музика з пл.

Вівторок, 19. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 12.03 Полуднева авд.; 13.45 Музика з пл.; 14.55

Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Цікаві речі з 5-х частин світа, авд. для старших дітей; 16.05 Фін.-госп. актуалії; 16.15 Сальонові твори на 4 руки; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „Свят. Марії"; 17.15 Орх. концерт, італійські пісні; 17.50 „Теторівки грають"; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Три авдиції; 18.20 „День весни", концерт; 18.40 Справа природничої фотографії; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Дон Хуан" Байрона; 19.30 Французькі пісні у супр. форт.; 20.00 Розр. концерт: сальон орх., мелосопр., балалайка, форт.; 20.45 Вечірній денник; 21.00 Симфонічний концерт. у програмі **„Українська рапсодія" Василя Барвінського**; 22.00 Танц. музика, рефрени, пісеньки; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Концерт бажань.

Середа, 20. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Чорний півень", Музика з пл.; 11.40 Музика з пл.; 12.03 Полуднева авд. 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Концерт бажань; 14.55 Біржа; 15.00 „Моє свячене давніше та сьогодні", Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.45 Хвилина питань; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Сальон. орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Військ. служба як фах; 17.15 Камер. музика; 17.50 Приготування шк. молоді до оборони краю в Італії; 18.00 18.50 Спорт; 18.19 Гутірка для села; 18.20 Із легенд давнього Єгипту, з муз.; Концерт смичк. квартету; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Рецитація прози; 19.20 Пісні у вик. Гупертової мецосопр. у супр. форт., 19.35 Про нерозважні вчинки; 20.00 Розр. концерт сальон трія, спів, кабарет; у перерві в год. 20.20 Куток гумору; 20.45 Вечірній денник. 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Непромінюча краса поезії, [illegible]; Конкурс хорів; 22.05 Легка музика [illegible] 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Т[illegible] з пл. [illegible] з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 17. квітня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Муз. дрібниці, 19.25 Розр. музика, 20.00 21.00 „Весела вдова" оп. Легара; БУДАПЕШТ 12.40 Концерт оп. орх., 17.00 Циг. музика, 19.00 Орх. концерт, 22.45 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 11.30 Нар. мельодії, 13.00 Розр. музика, 14.00 [illegible], 15.15 [illegible] муз. музика, 19.10 20.00 21.00 „Дум [illegible] Конферль" оперетка Штольца, 22.30 Танцюв. музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Дута орх., 17.00 „Дас Гайдей" ком. Фаль, 20.00 21.00 Вес. вечір; КЕЛЬН 19.30 20.00 21.00 „[illegible]" оп. Д'Альбера; КОШИЦІ 18.00 Гутірка, хор; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, легка танц. музика; ПРАГА 11.20 Симфонія „З нового світа" Дворжака, 15.55 Словацькі нар. пісні, 16.40 Військ. орх., 19.30 21.00 „Далібор" оп. Сметани; РАДІО ПАРІ 19.00 Оповідь, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Моя [illegible]" [illegible] Бетовена; РИМ 17.15 Розр. програма, 21.00 22.00 Інстр.-вок. концерт; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 19.30 Форт., 20.00 Спів.

Понеділок, 18. квітня 1938.

БЕРЛІН 9.30 Фрагменти з Гетевого „Фавста", 20.00 21.00 Вес. [illegible] вечір за участю орх. і сол.; БУДАПЕШТ 13.40 Циг. музика, 13.10 Військ. орх.; 15.40 19.00 Спів, ВІДЕНЬ 12.00 Симф. концерт, 13.00 Смичк. квартет е-моль Бетовена, 18.00 Нім.-австр. музика, 19.00 20.00 21.00 22.00 „Дон Карльос" оп. Верді; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 21.00 „Ніч у Венеції" оп. І. Штравса; КОШИЦІ 18.00 Гутірка про руську гімназію в [illegible], орх., нім. хор; МІЛЯНО 17.15 Арфа, 20.30 Розр. музика, 22.40 Танц. музика; МЮНХЕН 19.30 20.00 20.00 „[illegible]" муз. [illegible]; ПРАГА 16.35 Давні [illegible] пісні, 21.15 Концерт орх.; РАДІО ПАРІ 19.30 Вок. [illegible]

19.45 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Вок.-інстр. концерт; СОФІЯ 18.00 Рел. музика; ТАЛІН 18.35 „Останній вальс" оп. О. Штравса (у скороченні).

Вівторок, 19. квітня 1938.

БЕРЛІН 20.00 Нім.-фін. концерт, 21.00 З давніх і нових оперетов; БІЛГОРОД 18.30 19.00 Нар. пісні, 20.00 Спів. ресітель; БУДАПЕШТ 12.05 Скрипка, форт., 17.30 Хор. 18.20 Солісти, 20.40 21.00 Циг. музика, 22.00 Концерт данського квартету; ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, 19.40 20.00 Розр. концерт; ДРОЙТВІЧ 19.00 20.00 „Фавст" оп. Гуно; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Відчит про Андрія Поповича, Музика, Оповідання; МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.00 22.00 23.00 „Аїда" оп. Верді; ПРАГА 16.10 Солісти, 20.30 21.00 „Скупар" ком. Мольєра; РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 19.15 20.15 Форт., 20.45 21.00 22.00 23.00 „Мадмоазель Бура" драма Кльода Анета (трансм. з театру); РИМ 17.15 Форт., 17.55 Оповідання, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Іт.-нім. концерт; СОФІЯ 17.30 20.45 Рел. музика, 18.30 Хори.

Середа, 20. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.00 О[illegible] концерт; БІЛГОРОД 20.00 Спів, [illegible] Гумор, 21.30 Нар. пісні; БУД[АПЕШТ] [illegible] 20.30 12.15 17.25 18.30 21.00 Циг. му[зика] [illegible] Орх. концерт, 19.30 20.00 21[illegible] [му]зика, 18.45 ра; ВІДЕНЬ 12.00 Концерт [illegible] 22.00 Опе. капелі, 18.00 Молодь гр[illegible] тирольської Розр. концерт; ДАЙ[illegible] і співає, 22.20 18.15 Квартет г-дур [ДАЙТ]ШЛЯНДЗЕНДЕР й марші 21.30 Ко[illegible] Людвіга, 19.10 Пісні Симфонія ес-д[ур] [Ко]нцерт курантів, 22.30 18.45 Вістки; [illegible] Баха; КОШИЦІ 14.00 Розр. муз[ика] [illegible] МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.40 ресітал [illegible], 21.00 Сцонка, 22.00 Орг. 15.15 [illegible] 22.45 Танц. музика; ПРАГА [illegible] Дутий квінтет, 20.55 21.00 Вагнерові твори; РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 19.00 Пісні, 19.15 Сольо на мандоліні, 20.30 Клявесин, 21.00 22.00 „Клюб оптимістів" розр. вечір; РАДІО РОМАНІЯ 19.00 20.00 21.00 22.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера; РИМ 17.15 Скрипка, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Зрадлива жінка" оп. Р. Штравса; СОФІЯ 18.30 Рел. музика, 19.30 Камер. музика.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 16. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·60 зол.
молоко	18—19 сот.
(яйця копа)	3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

Подяка.

Підписаний комітет будови іконостасу в церкві в Тетевчицях пов. Радехів іменем громадян гр. кат. села Тетевчиць складає щиросердечну подяку ВПоважаному Панові **Миколі Пленникові, арт. позолотареві в Жовкві**, вул. Коковинського ч. 1 за точне і солідне позолочення іконостасу в нашій церкві, таке, що позолота після 5 років досі не стратила нічого на своєму вигляді та свіжості. Цього фахового, совісного та щирого арт. позолотаря поручаємо всім тим, що мають щось спільного в працями при прикрасі наших святинь.

Тетевчиці 3. квітня 1938.

ЗА КОМІТЕТ:

о. Іван Купчинський, парох, Яким Павлюк, Василь Голайчук, Стефан Лозінсовський, Демко Костюк, провізори.

Конкурс.

Заходом Пов. Союзу Кружків Р. Ш. в Тернополі відбудеться курс для провідниць дитячих садків в днях від 1—31. травня 1938. Зголошення із свідоцтвами матуральними чи рівними найменші класи торговельної школи та вчительки — 5 зол. не числячи на курс приймає канцелярія Пов. Союзу Кр. Р. Ш., Тернопіль, Міцкевича ч. 1. до 25. квітня 1938 в будні в передполуд. годинах. Якщо не зголоситься 15 учасниць, курс не відбудеться. 531

Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Цікаві речі з 5-х частин світа, авд. для старших дітей; 16.05 Фін.-госп. актуалії; 16.15 Сальонові твори на 4 руки; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 „Свят. Марії"; 17.15 Орх. концерт, італійські вистеси; 17.50 „Тетормани гравть"; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Три ієвки велету; 19.20 „День весни", концерт; 18.40 Справа природничої фотографії; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Дон Хуан" Байрона; 19.20 Французькі пісні у супр. форт.; 20.00 Розр. концерт: сальон орх., мецосопр., балялайка, форт.; 20.45 Вечірній дениик; 21.00 Симфонічний концерт, у програмі: **„Українська рапсодія" Василя Барвінського;** 22.00 Танк. музика, рефрени, пісеньки; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Концерт баянів.

Середа, 20. квітня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Чорний співець", Музика з пл.; 11.40 Музика з пл.; 12.03 Полуднева авд. 12.45 Інформаційна газетка в українській мові; 12.55 Концерт баянів; 14.55 Біржа; 15.00 „Моє свячене давніше та сьогодні", Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.45 Хвилина питань; 16.00 Вчимся говорити; 16.15 Сальон. орх.; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Військ. служба як фах; 17.15 Камер. музика; 17.50 Приготування шк. молоді до оборони краю в Італії; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Гутірка для села; 18.20 Із легенд давнього Єгипту, з муз.; Концерт смичк. квартету; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Рецитація прози; 19,20 Пісні у вик. Гуцертової мецосопр. у супр. форт., 19.35 Про переважаючі птахи; 20.00 Розр. концерт сальон тріо, спів. квартет; у перерві в год. 20.20 Куток гумору; 20.45 Вечірній дениик. 21.00 Шопенівський конц... 22.00 21.45 Непроминаюча краса поезії ... з пл. Конкурс хорів; 22.35 Легка муз... ... му... 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 ... зика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 17. квітня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Муз. дрібниці, 19.25 Розр. музика, 20.00 21.00 „Весела вдова" оп. Легара; БУДАПЕШТ 12.40 Концерт оп. орх., 17.00 Циг. музика, 19.00 Орх. концерт. 22.45 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 11.30 Нар. мельодії, 13.00 Розр. музика, 14.00 Великодні казки, 18.15 Карпатійська нар. музика, 19.10 20.00 21.00 „Дум Гольденен Кліферль" оперета Штольца, 22.30 Танкова музика; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Дута орх., 17.00 „Дас Ганселай" ком. Фіша, 20.00 21.00 Вес. вечір; КЕЛЬН 19.30 20.00 21.00 „Низини" оп. Д' Альбера; КОШИЦІ 18.00 Гутірка, хор; МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Комедія, опісля танк. музика; ПРАГА 11.20 Симфонія „З нового світа" Дворжака, 15.35 Словацькі нар. пісні, 16.40 Військ. орх., 19.30 21.00 „Цілунок" оп. Сметани; РАДІО ПАРІ 19.02 Оповід., 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Міса Соленіс" д-дур Бетовена; РИМ 17.15 Розр. програма, 21.00 22.00 Інстр.-вок. концерт; СОФІЯ 19.00 Пісеньки, 19.30 Форт., 20.00 Спів.

Понеділок, 18. квітня 1938.

БЕРЛІН 9.30 Фрагменти з Гетового „Фавста", 20.00 21.00 Вес. світ. вечір за участю орх. і сол.; БУДАПЕШТ 13.40 Циг. музика, 15.10 Військ. орх.; 18.40 19.00 Спів. ВІДЕНЬ 12.00 Симф. концерт, 15.30 Смичк. квартет е-моль Бетовена, 18.00 Нім.-австр. музика, 19.00 20.00 21.00 22.00 „Дон Карлос" оп. Верді; ДАВТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.00 21.00 „Ніч у Венеції" оп. Й. Штравса; КОШИЦІ 18.00 Гутірка про руську гімназію в Ужгороді, орх., шк. хор; МІЛЯНО 17.15 Арфа, 20.30 Розр. музика, 22.45 Танк. музика; МЮНХЕН 18.30 19.00 20.00 „Палестріна" муз. лег. Пфіцнера; ПРАГА 16.55 Давні патріотичні пісні, 21.15 Концерт орх., вокал. РАДІО ПАРІ 19.20 Вок. дуети,

19.45 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 23.00 Опера; РИМ 20.30 Розр. музика, 21.00 Вок.-інстр. концерт; СОФІЯ 18.00 Рел. музика; ТАЛІН 18.35 „Останній вальс" оп. О. Штравса (у скороченні).

Вівторок, 19. квітня 1938.

БЕРЛІН 20.00 Нім.-фін. концерт, 21.00 З давніх і нових оперетов; БІЛГОРОД 18.50 19.00 Нар. пісні, 20.00 Спів. рецітаць; БУДАПЕШТ 12.05 Скрипка, форт., 17.30 Хор. 18.20 Солісти, 20.40 21.00 Циг. музика, 22.00 Концерт данського квартету; ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, 19.40 20.00 Розр. концерт; ДРОЙТВІЧ 19.00 20.00 „Фавст" оп. Гуноа; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Відчит про Андрія Поповича, Музика, Оповідання; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Аїда" оп. Верді; ПРАГА 16.10 Солісти, 20.30 21.00 „Скупар" ком. Мольєра; РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 19.15 20.15 Форт., 20.45 21.00 22.00 23.00 „Мадмоазель Бура" драма Кльода Анета (трансм. з театру); РИМ 17.15 Форт., 17.55 Оповідання, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Іт.-нім. концерт; СОФІЯ 17.30 20.45 Рел. музика, 18.30 Хори,

Середа, 20. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, 20.00 С... концерт; БІЛГОРОД 20.00 Спів ... 20.30 Гумор, 21.30 Нар. пісні; БУ...АПЕШТ 12.15 17.25 18.30 21.00 Циг. м...зика, 18.45 Орх. концерт, 19.30 20.00 2...00 22.00 Опера; ВІДЕНЬ 12.00 Конц...рт тирольської капелі, 18.00 Молодь г...ає і співає, 22.20 Розр. концерт; ДА...ТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Квартет г-дур Людвіга, 19.10 Пісні й марші 21.30 ...онцерт курантів, 22.30 Симфонія ес... р Баха; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вісти..., МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.40 Розр. ...ка, 21.00 Оперка, 22.00 Орг. рецит... 22.45 Танк. музика; ПРАГА 15.1... Дутий квінтет, 20.55 21.00 Вагнерові хори; РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 19.00 Пісні, 19.15 Сольо на мандоліні, 20.30 Клявесин, 21.00 22.00 „Клюб оптимістів" розр. вечір; РАДІО РОМАНІЯ 19.00 20.00 21.00 22.00 „Парсіфаль" оп. Вагнера; РИМ 17.15 Скрипка, 19.40 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Зрадлива жінка" оп. Р. Штравса; СОФІЯ 18.30 Рел. музика, 19.30 Камер. музика.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 16. квітня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·55 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·60 зол.
молоко	18—19 сот.
(яйця копа)	3·00 зол.

Тенденція на масло звишкова, на молоко й яйця сильна.

Подяка.

Підписаний комітет будови іконостісу в церкві в Тетевчицях пов. Радехів іменем громадян гр. кат. села Тетевчиць складає найсердечнішу подяку ВПоважаному Панові **Миколі Павникові, арт. позолотареві в Жовкві**, вул. Коновпільної ч. 1 за точне і совісне позолочення іконостасу в нашій церкві, таке, що позолота після 8 років досі не стратила нічого на своєму вигляді та свіжості. Цього фахового, совісного та щирого арт. позолотаря поручаємо всім тим, що мають щось спільного з працями при прикрасі наших святинь.

Тетевчиці 8. квітня 1938.

ЗА КОМІТЕТ:
о. Іван Купчинський, парох, Яким Павлюк, Василь Голайчук, Стефан Левіновський, Демко Костюк, провізори.

Конкурс.

Заходом Пов. Союзу Кружків Р. Ш. в Тернополі відбудеться курс для провідниць дитячих садків в днях від 1—31. травня 1938. Зголошення зі свідоцтвом матуральним чи рівним найвищої кляси середньої школи та вписовим — 5 зол., як оплатою за курс приймає канцелярія Пов. Союзу Кр. Р. Ш., Тернопіль, Міцкевича 9, І, до 28. квітня 1938 в будні в передпол. годинах. Якщо не зголоситься 15 учасниць, курс не відбудеться. 831

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.